

PABIROS APIE KOMEDIJĄ

ALGIRDAS LANDSBERGIS, Richmond Hill, N. Y.

Neseniai čia teko skaityti, jog amerikiečių teatro lankytojai nesą labai kam tikę, nes jų mėgiamiausias žanras esanti komedija. Sekant šiuo tvirtinimu, būtų galima pagalvoti, kad amerikiečiai vieni taip mėgsta komediją, kad amerikiečių komedija yra kažkas pernelyg žemo, kad komedija, apamai, yra koks antrasis žanras. Ar tai tiesa, mieli lietuviai, kuriems komedija taip pat skaniausias patiekalas?

Populiariausias žanras

Komedija populiariausias žanras visame Vakarų Pasaulio. Didesnis "rimtųjų" klasiškų skaičius Europos teatrų repertuaruose labai daug priklauso nuo valstybinės ar municipalinės paramos. Tai paramai nutrūkus, komedija dar labiau užtvintų Berlyną ir Paryžių. Toks mūsų amžius. Tragedija merdi. Tie laikai, kai tūkstančiai atėniečių rinkdavosi keliolikai valandų stebėti aktorių, kalbančių apie dievų ir žmonių santykį ar pareigos ir meilės lūžį, jau yra pasakiškai toli. Kylanti graikų miesčionija (beje, ar istorijoje kada buvo laikotarpis, kad miesčionija nekiltų?) norėjo scenoje matyti savo ūgio žmones, savo kasdienes problemas. To pat nori mūsų laikų miesčionija, pripildanti teatrus. Visi laikai yra gana sunkūs ir tragiški. Miesčionis geidžia linksmos pabaišos, geidžia užtikrinimo, kad jo didvyriai scenoje susituoktų ir kad jie laimingai nugyvens visą amžių...

Tragizmas komedijose ir komizmas tragedijose

Nuomonė apie komedijos žanro įgimtą žemumą turi šimtus priežasčių. Mums įprasta sutapdinti sunkumą, gremėzdiskumą ir ašaras su rimtumu, lengvumą ir grakštumą ir juoką su paviršutiniškumu. Didieji dramaturgai taip negalvojo. Geriausias Moljero komedijos įgauna tragiško atspalvio, ir Šekspyro tragedijos turi ypač stipraus komizmo. Tai nebuvo "žanrų maišymas", bet instinktyvus kūrėjo pajutimas, kad pilnutinis scenos veiklas dažnai neapsieina be abiejų.

Pagaliau, amerikiečių komedija labai mėgstama Europoje. Iškiliausieji teatralai yra labai palankiai atsiliepę apie jos šelmišką gyvybingumą, grotestiškumą, originalumą. Amerikietiškosios komedijos "Three men on a horse", "Thwentieth Century" ir kt. nuolat grįžta Europos repertuaruosna.

Naujausioji amerikiečių komedija

Po šios apžvalgės, galima persiokti prie naujausios amerikiečių komedijos. Geriausias būdas pažinti ją — padaryti vieno sezono skersinį pjūvį. Iškilesnieji scenos veikalai įdomūs ir vertingi savaime, o likusieji, nors ir skurdūs estetiški, daug pasako visuomeniškai. Iš to, ką visuomenė nori, matyti, galima sužinoti, kas ji yra. Teatras, be kitako, yra ir psichologo sofa, ant kurios visuomenė išsako savo kolektyvinius sapnus.

Padarius tokį pjūvį 1953 — 54 metų sezonui, nesunku pastebėti, kad nūdienė komedija yra labai daug blankesnė už 1920 ar 1930 metų. Ji daug ramesnė ir nelabai originali. Eilė dramaturgų stengiasi sukirti savo komedijas pagal tikslus, pelną nešančius reikalavimus. Ir amerikiečių visuomenėje tais praėjusiais periodais buvo daugiau fermentacijos, įvairumo; dirva buvo dėkingesnė humorui.

Štai, viena sėkmingiausiųjų praėjusio sezono komedijų "The Seventh Year Itch", tėra lipnių seksualinių užuominų pynė. Jos vyriausias veikėjas toks, su kuriuo didžiūnai publikos lengviausia sutapdinti save: pusamžis, vidutiniškai pasiturintis vidutinis žmogelis. Jis baikštus, santūrus ir svajonėse išgyvena tai, ko pasigedavo savo nuobodžiam gyvenime. Visas humoras kyla iš vienos pagrindinės situacijos: jo sapnuojamųjų gražuolių drąsumo ir jo paties nerangumo. Dialogas rodo, kad ši komedija visai pajunkus Hollywoodo farsų ir televizijos komiškų programų stiliui, kuris skurdina sceninę komediją.

Veikėjai iš "lakuotųjų" profesijų

Jei praėjusiųjų dešimtmečių amerikiečių komedijos mėgiamiausias didvyris buvo didelis nenaudėlis — sukdūsis, spekuliantas, lažybininkas, gengsteris ir t.t. — nūdieniai rašytojai vis daugiau renkasi veikėjus iš "lakuotųjų" profesijų. "Oh men, oh men" rodo psichologo vargus, "King of Hearts" vaizduoja turtingą karikatūristą, "His and Hers" — komercinių rašytojų porėlę. Šitos profesijos turi publikai ypatingo žavesio ir leidžia autoriams feli-toniškai pakalbėti "rimtomis temomis". Labai pravartu žvilgtelėti, kaip tos problemos išsprendžiamos. Psichologas, pamatęs, kad jo žmoncos psichė yra labai nuolanki kitiems vyrams, išgelbsti ją sau panaudodamas senamadišką vyro šiurkštumą. Kietaširdis karikatūristas praranda savo augininį ir savo žmoną. Besivaidančių rašytojų porėlė prieina išvados, jog jų santuoka svarbesnė už jų karjerą. Moralai aiškūs: instinktas svarbiau už mokslą; beširdžiai visai nubaudžiami; meilei viskas lenkiasi. Bet — nustebs skaitytojas — tokia moralė tokiame sugėdusiame amžiuje? Juk griežtoji senelė Agota būtų lygiai tos nuomonės. Taip, čia ir yra pakastas mūsų visuomenės paradoksas. Ji nori būti dirginama, nori matyti moralinį kodą pavojuje, tarsi 1915 metų Fordą ant bedugnės krašto, bet ji reikalauja saugios ir moralios užbaigos. Taip mūgėje lengva širdimi eina pro "baisių labirinto" dirgintumus, žinant, kad prie išėjimo angos laukia dešrelių paviljonas.

Šeimos santykiai komedijoje Vyraujanti "lakuotosios" grupės komedijų tema yra šeimos santykiai. Tų komedijų veiksmas tapatus su šeimos irimu. Valgomasis kambarys rūksta nuo karštų ginčų, kaip mūšio laukas. Santuokos plyšta lyg balionėliai; uošviai įsiveržia su slobinišku piktumu; vaikai verčia tėvus alpti; tėvai, nusiminime, daužo baldus ("Anniversary Waltz" herojus tris sykius trenkia televizijos aparatą į grindis.) Už tą padėtį daugiausiai pylos gauna "progresyvisis" auklėjimas. (Kaip laikai keičiasi!)

Visais laikais publika verždavosi pamatyti savo mėgiamąjį aktorių — "žvaigždę" — ir dramaturgai sukurdamo vaidmenis nusiūžūrė į minios mylimuosius. Tai nevisai išeidavo į blogą; beveik visuotinai sutariama, kad Hamleto vaidmuo buvo parašytas atsižvelgiant į populariojo bendraamžio aktoriaus Burbage vaidybinės savybės. Naujojo amerikiečių komedijoje, šis "žvaigždžių" kultas iš-

"Žaigždžių" kultas

Visais laikais publika verždavosi pamatyti savo mėgiamąjį aktorių — "žvaigždę" — ir dramaturgai sukurdamo vaidmenis nusiūžūrė į minios mylimuosius. Tai nevisai išeidavo į blogą; beveik visuotinai sutariama, kad Hamleto vaidmuo buvo parašytas atsižvelgiant į populariojo bendraamžio aktoriaus Burbage vaidybinės savybės. Naujojo amerikiečių komedijoje, šis "žvaigždžių" kultas iš-

(Nukelta į 3 psl.)

Vlada Prosciūnaitė

Bevardis sielvartas

1. Raktas

Dažnai naktim atsibundu,
ir vieną naktį
aš aksominėje tamsoj randu
mažytį raktą.

Jį virpančius delnuos laikau suspaudus,
o kraujas plakas smilkinuos.
Kaip alkani vaiduokliai susirinkę troškimai skaudūs,
aplink sustos
ir atrinkt man lieps duris sunkias, kaip švinas,
ir svetimųjų rūmų menę,
užginto vaisiaus kur nežino
kaitri ir soti žemė.

O aš dar vis laikau karštam delse suspaudus
mažytį raktą,
iki pavargę norai skaudūs
šių tylių naktį
paliks mane ir susiglaudę
vėl grįš į ramų savo guolį — — —
Ir nenupolė
užginto medžio vaisius gundantis, kaip vymas.

Ir durų nepraverusi, lyg švinas
nuo svetimųjų rūmų menės,
mažytį raktą nuskandinus
giliausioje prarajoj žemės,
grįžtu, kol dar kalnų vainikai susiglaudę miega
per girgždančių vasario sniegą...

O kai ir vėl naktim atsibundu,
palaimintoj tamsoj randu —
paklydusi ramybė mano miega.

2. Dulks

Jos tokios menkos, kaip kasdienis rūpestis dėl duonos
vis krenta ant akių ir rankų —
tos mažos ir bevardės dulksės.
Ir tokios smulkios,
kad negaliu kaip kankinys pakelti akių į dangų
ir pasakyti: iš tavo, Tėve, rankų
ir sielvartai, ir žaizdos mano kūne
palaiminti tebūnie!

Jos tokios mažos ir bevardės dulksės,
ir tokios smulkios,
kad negaliu už atgailą į dykumas išeiti,
kaip atsiskyrėlis pavargęs iškeliauja,
dosniai atgniaužęs sauja,
kad auksas nepaverstų akmeniu širdies,
ar kad aistra jo brolio moteries
ugnim jam neužtėtų gyslų kraujo.

Tai kąs, kad atveriu visas duris ir langus
ir virpu skersvėjų žvarbiam —
visvien jaučiu, kaip ant akių ir rankų
jos klojas vėliai — tokios smulkios
bevardės dulksės.

3. Marche Funebre

Jūs sakote — aš nieko nepalaidojau brangaus
ir jokio karsto, rodos jums, nepalydėjau,
o juodą šydą ant širdies ir ant akių
nematoma ranka uždėjo.

Tą valandą, žinau,
aš išėjau, kaip kovą karžygis laimėjęs,
ir vėliava šviesi
lyg triumfas plazda sieloje ir vėjuj.
Taip pasakytum tu. Ir jūs visi,
kurie nežinote, jog daug aštriau
aš kardą įmeigiau savon silpnon širdin.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Augustinui Jakučioniui, pedagogui, suėjo 70 metų amžiaus. Gimė 1884 m. rugpjūčio 24 d. Dzūkiose — Daugirdėlių kaime, Alytaus aps. Mokėsi Alytuje ir Veiverių Mokytojų seminarijoje. Baigęs, kurį laiką mokytojavo Lenkijoje ir Neprik. Lietuvos laikais — Kaune, kurį laiką eidamas pradžios mokyklų inspektoriaus pareigas. Bendradarbiavo spaudoje, daugiausia rašydamas pedagoginių klausimais. Vienas jo didesnių darbų, tai pagarsėjęs, ano meto, perularus elementorius "Kėlias į šviesą", kuris susilaukė eilę leidimų. Be šio, parašė, parengė ir išėjo eilė chrestomatijos vadovėlių. Liko Lietuvoje ir ar gyvas, nežinia!

• Petro Rinkūno jau 10 metų, kaip neturime savo tarpe: jis 1944 m. rugsėjo 8 d. žuvo per bombardavimus Vienoje. Tas jaunas poetas ir beletristas buvo gimęs 1913 m. Užvilinė kaimo, Saločių valsčiuje. Baigęs Linkuvos gimnaziją Kauno universitete studijavo techniką, o 1937 — 1938 m. Paryžiuje studijavo žurnalistiką. Bėbūdamas Kauno universitete suorganizavo laikraščius Jaunąjį Studentą ir Studentų Dienos. Dirbo "XX Amžiaus" redakcijoje, Šv. Kazimiero ir Sakalo knygų leidyklose, Maironio Literatūros muzėjuje. Įvairiuose laikraščiuose tilpo daug jo reportažų, straipsnių, eilėraščių, apysakų. Savo raštuose mėgo kaimo žmones, turėjo gyvą, žodingą stilių. Buvo išspausdintos jo knygos: Našlaitė (apysakos jaunimui), Kiemėnų kaimas (novelių romanas), Be motinos (vert.). Liko rankraštų "Kruojos dukterys".

• Juozas Rupeika, kaip prof. V. Biržiška pažymi "Lietuvių Rašytojų Kalendoriuje", yra 1823 m. išleides pirmąjį lietuvišką beletristikos veikalą — Jono Chodzkos iš Swisloczes vertimą. Tą veikalą, greičiausiai, esąs vertęs S. Stanevičius. Juozas Rupeika buvo telšiškis, mirė Šiluvoje prieš 100 metų — 1854 m. rugsėjo 8 d.

Po to verkiau,
o iš žaizdos juodais lašais sroveno kraujas...

Dabar ištiesiate man ranką — jūs visi
ir neplakate manęs. Nei guodžiat
bekraujais žodžiais
sausais lyg medžio mirusio šaka.
Tik giriate mane. Ir skrodžia
erdvės jūs maršai pergalės triukšmingi.

Gera. Tebūnie taip. Ir tenestinga
toje procesijoje gėlių. Juk visados
žiedais užbarstot tą, kurs iš gyvenimo išeina...
Ak, nepraverkite mustebusių akių. Juk jūs maldos
dar neprasau už nuodėmingą savo sielą.
O ką brangaus ir mielo
aš užkalau anoj kovoj į juodą karstą
neklaukite manęs. Ir nekankinkit.
Tegul kalinate trinksi
aidai kovos, jūrai vadinat triumfo maršu.

Taip — jūs tiesa — pagundų grovės karštos
ištroškusių man lūpų neskalauja.
Bet aš jaučiu, kaip iš žaizdos tebesrovena kraujas,
ir aš matau — kaip vakar, taip ir šiandien —
niūriojo procesijos, kaip vėlinių naktis
šešėlis mano paskui savo karstą žengia...

Chicago miesto vaizdas

• Algirdo Landsbergio premijutusiai veikalas "Kellionė" jau išėjo iš spaudos ir gaunama "Drauge" bei pas kitus knygų platintojus. Veikalas papuoštas įspūdingu dail. V. Adamkavičiaus paveikslu viršelyje, pradžioje turi jury komisijos, skyrusios už šį romaną \$1.000, akto faksimilę. Knyga iš viso turi 259 puslapius. Kitišką šio premijuotojo kūrinio vertinimą duo-

Alg. Landsbergis

sime vėliau. Šio romano autorius Alg. Landsbergis yra kūrybingas žmogus: šiuo metu "Kellionė" verčia į anglų kalbą, verčia taipgi keletą mūsų naujesnių poetų eilėraščių, dirba prie naujos dramos, planuoja komediją ir vis dar gilina studijas.

• Poetas Petras Babickas šiuo metu gyvena Brazilijoje ir tvarko spaudai savo naujus darbus, ypač lyriką ir kelionių įspūdžius, kurie ir anksčiau turėjo gerą pasisekimą. Viena jo didesnių knygų kelionių įspūdžių po užsienį buvo "Elada", išleista Spaudos Fondo 1939 m. Kaune, kuriai šiemet suėjo 15 metų. Knygos buvo išleista 4.000 egzempliorių ir ją išpirko per dvejus metus; buvo ruošiamas antras leidimas. Knyga apima kelionę po Graikiją. Gausiai, daugumoje paties autoriaus nuotraukomis iliustruota, net atspausdinta giliauspaude. Viršelis meniškai buvo atliktas vilniečio lietuvio dail. Balio Macutkevičiaus.

• Kompozitorius Vladas Jakubėnas, tuojau po jo suitos pasistatymo per Grant parko koncertą, su žmona automobiliu buvo išvykęs atostogų į Colorado kalnus. Aplankęs gražią Colorado Springs miesto apylinkę, jis išklaušė keleto koncertų Aspeno muzikos festivalyje, o užbaigė kelionę apvažiudamas didingą Rocky Mountains nacionalinį parką. Šiuo metu, grįžęs Chicago, jis palaipsniui grįžta prie savo pedagoginio darbo visose jo apimtos srityse. Šia proga galima prisiminti, kad apie Vl. Jakubėno suitą "Miško šventė", kuri buvo atlikta Grant parko koncerte, gerai atsiliepė Chicago amerikiečių spauda. "Sun — Times" muzikos kritikas Borowski pasigėrėjęs anksčiau Civic Opera salėje išpildyta Jakubėno simfonijos dalimi, apie "Miško šventę" rašė: "Talentas jautėsi taigri ir šiuose šokių pobūdžio kūriniuose, kurie buvo ne tik gerai instrumentuoti, bet ir atitiko šių dienu dvasią savo harmonijos pobūdžiu, parodant aiškų tautinį koloritą šokių temose".

"Daily News" muzikos kritikas Irving Soblosky rašė, kad Jakubėno suita "turi kaikiurių dėmesį sukaustančių ypatybių, ypač kažkokį liaudišką muzikos kilnumą bei gražų audinį. Ji yra rapsodiška, turtingai (ir sugėbama) instrumentuota; ji skamba lyg muzika, kuri yra pajauta, o ne vien sukombinuota. Galbūt jos mintis nevisuomet pakankamai koncentruojasi, bet jos rimtas nuosirudumas verčia jos klausytis neatsitraukiant".

Taigi, mūsų kompozitoriaus veikalo atsistojimas prieš plačią amerikiečių publikos auditoriją, įtraukiant jį į eilinio Grant parko koncerto programą, praėjo laimingai, o Chicago kritika laikoma griežta ir keliaujančieji koncertantai dažnai su baime ruošiasi Chicago pasirodymams.

• 50 metų lietuvių chrestomatijai Amerikoje. 1904 m. dienraštis "Katalikas" (1898 — 1916 m.) išleido lietuviškai mokyklai skaitymui knygą — chrestomatiją, pavadintą "Nauja chrestomatija", pirmoji dalis. Turinje: eilėraščiai, dainos, tautosaka, lengvi pasiskaitymai ir mokslo popularizacija, 154 psl. Antroji dalis išėjo 1906 m. 212 psl. ir trečioji dalis — 1908 m., 140 psl., pavadintos "Naujos knygos", turiniu kiek sunkesniu ir pritaikinta vyresniųjų skyrių mokiniais, bet naudojosi ir mokyklų nelanką. Minimą chrestomatiją paruošė žinomas žurn. Petras Tumasonis, pažįstamas Branduko slapyvardžiu, buvęs: "Žvaigždės", "Kataliko", "Dagio" ir "Draugo" redaktorius, kurs taigpi yra išleides visą eilę originalių ir verstinių knygų. Miręs prieš kelerius metus.

• Inž. Juozas Dačinskas šiemet rugs. 10 d. sulaukia 50 m. amžiaus. Kilęs nuo Kuktiškių, statybos inžinieriaus diplomą gavęs Kaune, dirba Lietuvos ūkio Atstatymo Studijų komisijoje. Lietuvoje yra suprojektavęs apie 18 mokyklų, 2 valsčius namus, Klaipėdoje ir Šven-toje yra pastatęs per 200 butų darbininkų kolonijoms. 1939 — 44 m. vadovaudamas "Statybos" bendrovei pastatė cukraus fabriką Panevėžyje, trejetą plytinių įvairiose vietose, keletą tekstilės įmonių Kaune. Dabar dirba Bostone kaip konstruktorius.

Religinis abuojumas gyvenime dažnai lauož asmenybę.
— V. Čičūnas

Darbštaus žmogaus sukaktis

Povilo Kesiūno 60 metų amžiaus proga

A. GINTNERIS, Chicago, Ill.

Neseniai atšventė savo 60 metų amžiaus sukaktį. Ir taip tyliai, jog niekas ir nežinojo.

Povilas Kesiūnas yra augstaitis. Jo gimtinė Stanionų kaime, Pandėlio valsčiuje, Panevėžio apskrityje. Jau 1920 m. baigė Panevėžio gimnaziją, o 1926 m. humanitarinį fakultetą Kauno universitete. 1930 metais dar baigė teisių fakultetą. Tremtyje 5 metus buvo Hanau stovykloje. Amerikoje, vėl pradėjo mokytis praktiškus gyvenimo mokslus: baigė Jones prekybos mokyklą Chicagoje.

Mokytojas

Povilas Kesiūnas daugiausia laiko praleido kaip mokytojas: dirbo Kaune gimnazijose daugelį metų. Tuo pat laiku turėjo labai daug ir privačių pamokų, dėstė lietuvių kalbą žydams ir kit. Vokietijoje dirbo Hanau gimnazijoje, o Chicagoje vėl atidarė sąsąskaitos mokyklą ir ją sėkmingai vedė treji metai. Dabar įsai moko comptometro ir masinraščio. Jau daugiau kaip 100 j mokinių baigė minėtą mokyklą ir gavo darbus įstaigose. Ypatingai daug buvo lankiusių moterų, kurios mokėsi dienos ar vakaro laiku. Ta mokykla veikia ir toliau. Dabar įsai gyvena Bridgeporte, 938 W. 31 Place.

Teisininkas

Teisių fakultete gavęs temą, kuri lietė Napoleono laikus, pradėjo mokytis prancūzų kalbą. Nuvažiavo į Paryžių ir tenai studijavo Napoleono laikų administraciją ir jo okupuotų kraštų įstatymus, kuriais įsai tvarkė Europą. Parvažiavęs paraišė diplomą darbą temą: "NAPOLEONO ADMINISTRACIJA LIETUVOJE" ir užtai gavo diplomą. Keleta metų dirbo ir kaip teisininkas. Ypatingai vokiečių okupacijos metu, tuomet būdamas advokatu Kaune. Reikėjo gelbėti Lietuvos žmones nuo įvairių bėdų ir vokiečių saulės.

Statybininkas

Povilas Kesiūnas buvo ir statybininkas. Tokiu įsai yra ir dabar. Dar būdamas studentu Kaune ir matydamas, kaip yra sunku su butais mieste, įsai suorganizavo privatinę statybos bendrovę. Penki draugai studentai sudėjo paskutinius savo pinigų ir pradėjo statyti namą. Visi dirbo laisvu laiku ir po kuro laiko jau gyveno savo name. Vėliau jie kiti iš kito išpirko, kai pasikeitė laikas ir sąlygos. Paskui vienas P. Kesiūnas, nusipirkęs sklypą Žaliajame kalne, pasistatė sau namus dviejų aukštų ir pats įsirengė. Įsai statė ūkio būdą, kaip dabar statoma ir Chicagoje naujų ateivių. Savo rankomis ir darbu pasistatė vilą Kaulautuvoje. Dabar Amerikoje nusipirko 6 butų namą. Po pedagoginio darbo, jo pramoga — remontas ir pertvarkymai. Sutvarkyta aplinka daro malonų įspūdį ir garbę lietuvių darbu.

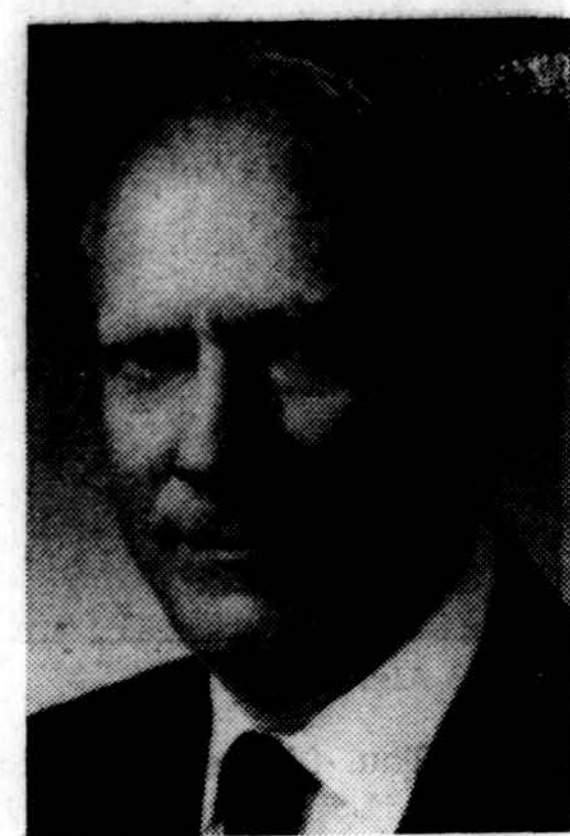
Meno mėgėjas ir rėmėjas

Povilas Kesiūnas turi gabumų ir meno srityje. Pats mėgo vaidybą, pats rašė ir dramų veikalus, režisavo ir rėmė meno pasirodymus. Atsimenu, kaip įsai pradėjo Hanau lietuvių stovykloje organizuoti jaunimą ir dramų ratelį, vos tik karui pasibaigus, ir vėliau ta grupė sėkmingai buvo pakrikštyta "Atžalyno" vardu. Paskui jie taip gerai susitvarkė, jog pajėgė pasitvarkyti daug gerų vaidinimų Hanau lietuviams ir tolimoms lietuvių stovykloms. Buvo mėginę "Atžalyną" persodinti ir Chicagoje, bet nepriėjo, ir jo buvusieji artistai papildė kitus teatrus.

Rašytojas

Povilas Kesiūnas gražiai pasireiškė ir literatūroje. Nemint jo atskirų straipsnių pedagoginėje ir teisinėje srityje, įsai parašė ir išleido šias knygas:

1. *Vergijos griuvėsniuose*, drama. Išleista Kaune 1924 m., kurioje aprašoma lietuvių kova su caro valdžia dėl laisvės. Parodoma, kaip žandarai ir kiti rusų valdžios pareigūnai atkakliai kovoja su lietuvių tautos žmoniškumu. Šita drama buvo vaidinama Lietuvoje su geru pasisekimu.

P. Kesiūnas.

2. *Liūdna gegužinė*, apysaka, kurioje pavaizduota vieno jauno lietuvių mokslo kelias, kova dėl lietuvių spaudos ir jo meilė vieno dvarininko dukteriai. Ir kuomet kova buvo laimėta, juodu susitiko gegužinėje. Tačiau vietoje džiaugsmingų vestuvių — liūdnas finalas. Įsai džiūvos pakirstas miršta toje pat gegužinėje, prie savo mylimosios merginos.

3. *Tarp žalsvų palapinių*, romanas, parašytas ir išleistas jau Amerikoje. Teisingai įsai apibūdino dr. A. Baltinis savo recenzijoje: "Romanas gražiai iškelia tą pasiaukojimo didumą, kurį beviltiškoje kovoje dėl tautos laisvės parodė Lietuvos partizanai, tą idealizmą, kuriuo degė mūsų jaunimas, liedamas kraują dėl savo žemes, tuos didžiulius nuostolius, kurių mums reikėjo pakelti dviejų okupacijų replėsė.

Todėl šį romaną skaitome su malonumu ir dideliu susidomėjimu. Ypač romane minimi žygiai žavės jaunimą ir kels jo dvasią. Šis romanas, atskleidžias mūsų heroiški tragiškus epizodus, yra šviesus spindulys tremties idealizmo ugdyme."

Povilo Kesiūno gyvenimas buvo skirtas darbu. — Darbas yra gyvenimo druska, — sako įsai — Kai aš neturiu darbo, tai man tuomet darosi liūdna. Kūryba pakelia žmogų ir jam duoda jėgos. Kiekvienas darbas gi yra kūrybos dalis. Tik darbe ir kūryboje gali rasti tikrąją pagūdą ir būti laimingu žmogui. Toks ir buvo mano gyvenimo pagrindinis tikslas. Toks įsai pasilieka ir toliau, nežūrint, kad jau mano žili plaukai, bet jauna širdis dar pilna idealizmo, noro gyventi ir dirbti savo tėvynės gerovei ir laisvei, — viena proga pasisakė Povilas Kesiūnas, savųjų tarpe.

P. Kesiūnas yra vedęs Veroniką Sergytę. Jie turi vieną dukterį Lijaną. Luciją, kuri yra jau ištekėjusi ir gyvena su vyru Chicagoje.

KRONIKA

• Romą Striupą, laikraštininką ir rašytoją, prisimename jo 20 m. mirties proga: jis 1934 m. rugsėjo 8 d. nuskendo Nemune ties Kaunu. Buvo "Vilties" bendradarbis, yra parašęs knygas: *Žmogus žmogui*, *Alkanos mintys* ir kt.

Vokiečių mokslininkas atminėj chemijoje

Vasaros pradžioje įvyko pasaulinis atomfizikų suvažiavimas Bayrentho mieste (Vak. Vokietijoje). Suvažiavimą sušaukė "Deutsche Bunsen-Gesellschaft fuer physikalische Chemie." Šito suvažiavimo tema buvo "branduolio chemija." Suvažiavime dalyvavo per 700 mokslininkų; dalyviai išlausė 60 paskaitų, kurių 12 skaitė užsienio profesoriai; 6 iš jų amerikiečiai. Suvažiavimas parodė, kad vokiečiai, žymiai prisidėję prie atomo branduolio chemijos išaiškinimo, ir šiuo metu toli gražu neatsilekia nuo atominės chemijos plėtimo, nors toje srityje juos dar varžo okupaciniai nuostatai, nes atomo chemija klaidingai laikoma atominės bombos gamybos dalimi.

Branduolinio chemijos mokslas atominų ginklų gamybai, nes iš suvažiavimo darbų aprašymo matyti, kad vokiečiai turi modernias atomo chemijos tyrimo laboratorijas Mainze, Bonne, Heidelberge ir Goetingene. Suvažiavimui buvo pranešta, kad prof. Mattan Mainze yra išradęs neįsivaizduojamai sudėtingas ir tikslias svarstyklės, kuriomis sveriami atomai. Svarstyklės rodo milijonines gramų dalies milijoninę dalį. Atomo specialistai mano, kad atomo chemijai Mattan aparatas, vad. "Massenspektograph", galės turėti panašią reikšmę, kokią savo laiku turėjo elektroninis mikroskopas.

Šia proga prisimenama, kad "Bunsen-Gesellschaft" įkūrė trys pasaulinio garso gamtininkų MES SPECIALISTAI GUTTERS IR DOWNSPOUTS Pagaminame naujus ir taisome B. OLSEN CO. "Everything in Sheet Metal" Įsteigta 1905 Jokia įsipaieigijimo, šaukite nemokamiems apskaičiavimams Stewart 3-7182 7228 S. Halsted St.

Geriausiai atliekamas darbas Pini "Sheet Metal" darbai Air-conditioning — Užkaišymas Commercial — Industrial — Residential Jokia įsipaieigijimo Skambinkite nemokamiems apskaičiavimams REEDER SHEET METAL 4518 W. 63rd St. Portsmouth 7-9160

BILL'S NURSERY & LANDSCAPING Flagstone terraces, sod, cinders. Darželiams užpildyti juostinėmis, jaisais ar vežimais. Splygliuotai medžiais, visokių rūšių krūmais. Nemokamiems apskaičiavimams šaukite PRESCOTT 0-0774. 10329 S. HALSTED

Geriausiai atliekamas darbas Pini "Sheet Metal" darbai Air-conditioning — Užkaišymas Commercial — Industrial — Residential Jokia įsipaieigijimo Skambinkite nemokamiems apskaičiavimams REEDER SHEET METAL 4518 W. 63rd St. Portsmouth 7-9160

Geriausiai atliekamas darbas Pini "Sheet Metal" darbai Air-conditioning — Užkaišymas Commercial — Industrial — Residential Jokia įsipaieigijimo Skambinkite nemokamiems apskaičiavimams REEDER SHEET METAL 4518 W. 63rd St. Portsmouth 7-9160

Geriausiai atliekamas darbas Pini "Sheet Metal" darbai Air-conditioning — Užkaišymas Commercial — Industrial — Residential Jokia įsipaieigijimo Skambinkite nemokamiems apskaičiavimams REEDER SHEET METAL 4518 W. 63rd St. Portsmouth 7-9160

Geriausiai atliekamas darbas Pini "Sheet Metal" darbai Air-conditioning — Užkaišymas Commercial — Industrial — Residential Jokia įsipaieigijimo Skambinkite nemokamiems apskaičiavimams REEDER SHEET METAL 4518 W. 63rd St. Portsmouth 7-9160

Geriausiai atliekamas darbas Pini "Sheet Metal" darbai Air-conditioning — Užkaišymas Commercial — Industrial — Residential Jokia įsipaieigijimo Skambinkite nemokamiems apskaičiavimams REEDER SHEET METAL 4518 W. 63rd St. Portsmouth 7-9160

Geriausiai atliekamas darbas Pini "Sheet Metal" darbai Air-conditioning — Užkaišymas Commercial — Industrial — Residential Jokia įsipaieigijimo Skambinkite nemokamiems apskaičiavimams REEDER SHEET METAL 4518 W. 63rd St. Portsmouth 7-9160

Geriausiai atliekamas darbas Pini "Sheet Metal" darbai Air-conditioning — Užkaišymas Commercial — Industrial — Residential Jokia įsipaieigijimo Skambinkite nemokamiems apskaičiavimams REEDER SHEET METAL 4518 W. 63rd St. Portsmouth 7-9160

Geriausiai atliekamas darbas Pini "Sheet Metal" darbai Air-conditioning — Užkaišymas Commercial — Industrial — Residential Jokia įsipaieigijimo Skambinkite nemokamiems apskaičiavimams REEDER SHEET METAL 4518 W. 63rd St. Portsmouth 7-9160

Geriausiai atliekamas darbas Pini "Sheet Metal" darbai Air-conditioning — Užkaišymas Commercial — Industrial — Residential Jokia įsipaieigijimo Skambinkite nemokamiems apskaičiavimams REEDER SHEET METAL 4518 W. 63rd St. Portsmouth 7-9160

Geriausiai atliekamas darbas Pini "Sheet Metal" darbai Air-conditioning — Užkaišymas Commercial — Industrial — Residential Jokia įsipaieigijimo Skambinkite nemokamiems apskaičiavimams REEDER SHEET METAL 4518 W. 63rd St. Portsmouth 7-9160

Geriausiai atliekamas darbas Pini "Sheet Metal" darbai Air-conditioning — Užkaišymas Commercial — Industrial — Residential Jokia įsipaieigijimo Skambinkite nemokamiems apskaičiavimams REEDER SHEET METAL 4518 W. 63rd St. Portsmouth 7-9160

Geriausiai atliekamas darbas Pini "Sheet Metal" darbai Air-conditioning — Užkaišymas Commercial — Industrial — Residential Jokia įsipaieigijimo Skambinkite nemokamiems apskaičiavimams REEDER SHEET METAL 4518 W. 63rd St. Portsmouth 7-9160

Geriausiai atliekamas darbas Pini "Sheet Metal" darbai Air-conditioning — Užkaišymas Commercial — Industrial — Residential Jokia įsipaieigijimo Skambinkite nemokamiems apskaičiavimams REEDER SHEET METAL 4518 W. 63rd St. Portsmouth 7-9160

kai: Pabaltijo vokiečiai Wilhelm Ostwald, švedas Svante Arrhenius ir olandas van t'Hoff. Šitos draugiškos garbės nariais yra abu vokiečiai Nobelio premijos laureatai Otto Hahn ir Max von Laue, elektrocheminės pramonės senioras Gustav Pistor ir 90 metų Pabaltijo vokiečiai gamtos tyrinėtojas Paul Walden, anglas G. F. Donnan, švedas G. von Gevesy ir danas Niels Bjerrum. Charakteringa, kad Pabaltijo vokiečiai tokį žymų vaidmenį vaidina toje garsoje "Bunseno vardo draugijoje, taigi vokiečių gamtos moksle. Tai daro vokiečiams Pabaltijį politiškai mieliau.... — Gs.

MOVING

A. BENJAMINIS atveža įvairius pervežimus ir pervežimus iš tolimų ir artimųjų miestų. Telef. SE. 3-2146 arba BI. 7-7075 1885 CANALPORT

THE ORIGINAL TOM THUMB

Formerly next to the Harding Theater, Logan Sq. Your host TOM JOHNSON serving the finest hickory Charcoal Broiled Back Ribs.

See them broiling in our window.

ALSO The finest Southern Fried Chicken. Air conditioned for your comfort. Summer hours — Mon. thru Sat. 5 P. M. to 2 A. M. OPEN SUNDAY

3568 Milwaukee Ave. Tel. PALisade 5-9596

PETE'S PIZZERIA

Geriausia "pizza" visame mieste. Spaghetti, Ravioli, Italiskų dešrų sumuštiniai. Sutaigome išimėsti. Šaukite Grovehill 6-9302.

1406 W. 69th St.

Dr. Vytautas Avizonis, M.D.

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS 30 E. 60th St., New York City Tel. Murray Hill 8-8677 VALANDOS: Susitarus — ketv. ir šešt. nuo 6 iki 8 v. v. 12 3/4 Shore Lane, Bay Shore, L. I. Tel. Bay Shore 7-3710 Susitarus — pirm., antr., treč. ir penkt. visą dieną, šešt. tik iš ryto.

DR. JUZĖ AGLINSKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Valių moterų ligos 5159 South Damen Avenue Pirmad., trečiad., 10-4; antrad., ir penktad., 10-1 p. p. ir nuo 6-9 v. v. Seštadieniais 10-12 val. pietų Ofiso tel. — PR 6-7800 Namų tel. — TR 4-1765

DR. KESTUTIS AGLINSKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2300 West 51 Street Val.: pirm., ant. 10-12 v. ketv. ir penkt. 6-8 v. v. treč., šešt. susitarus Ofiso tel. PROspect 6-1795 Namų tel. TRIangle 4-1765

DR. ANTONAS ALEKNA GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1957 W. Garfield Blvd. VAL.: 1-4 ir 6-9 Seštadieniais nuo 1 iki 4 val. p. p. išskyrus ketvirtad., ir sekmad.

Tel. buto GRaceland 2-9203 2336 West Chicago Avenue DR. JUOZAS BARTKUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS NORTHWEST MEDICAL CENTER Tel. ARmitage 6-0161 Val. 1-3, 7-9 p. p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad. 10 v. ryto — 1 v. p. p. trečiad. 12-4 v. p. p. šeštad.

Tel. ofiso PR. 6-1717, rez. RE. 7-7868 DR. BIEZIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3148 West 63 Street Kasdien 1-3. Vakariasis 7-8, tikrai antradieniais ir penktadieniais. Trečiadien., ir sekmad. ofiso uždarytas. Rezid. 3241 W. 66th PLACE

DR. VL. BLAŽYS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4701 South Damen Avenue (Kampus 47-tos ir Damen Ave.) Val. kasdien nuo 6-8 val. vak. Seštadieniais 2-4 val. vak. Trečiadien., ir kitu laiku pagal sutartį. Telef. ofiso LAfayette 3-0048 Rez. FRontier 6-0814

DR. EMILY V. KRUKAS GYDYTOJA IR CHIRURGE 4146 S. Archer Ave. VAL. Kasdien po pietų nuo 12-30 v. Vak. pirm., antr., ketv. 6-8:30 v. Trečiadienį tik susitarus

DR. IRENA KURAS SUEC. KODIKU IR VALKŲ LIGŲ 7156 So. Western Ave. (MEDICAL BUILDING) Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 3-5 p. p. ir 6-8 v. v.; trečiad. nuo 6-8 v. v.; šeštad. 10-12 v. p. ir nuo 1-3 v. p. Ofice telef. REPUBLIC 7-1168 Namų telef. WALbrook 5-3765

Tel. ofiso YA. 7-5557, rez. RE. 7-4968 DR. FRANK C. KWINN (KVIEČININKAS) GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1651 West 47th Street LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. v. išskyrus trečiad. ir šeštad. vak.

Tel. ofiso HE. 4-5849, rez. HE. 4-3224 DR. PETER T. BRAZIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2434 West 71st Street Val. Pirm., ketv., penkt. 1-4 ir 7-9 Antr. 1-5, treč. ir šešt. pagal sutartį

Tel. ofiso WA. 8-2060, rez. GO. 4-1187 DR. Z. DANILEVIČIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 10748 So. Michigan Ave. VAL.: (išskyrus šeštad. ir sekmad.) nuo 2 iki 4 v. p. p.; 7-9 v. vak. Ligonius priima tik pagal susitarimą. Rezid.: 10838 So. Wabash Ave.

Ofiso valandoms skamb. YA. 7-3526 DR. ALINA DOMANSKIS GYDYTOJA IR CHIRURGE SPEC. REUMATINIS IR SANARIU LIGOS Ligonius priima antradien., ir ketvirtad. 6:30-8:30; kitu laiku pagal susitarimą. Tel.: CHiffside 4-5654. 4038 Archer Avenue

DR. T. DUNDULIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4157 Archer Avenue Ofiso val.: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vak. Seštadieniais nuo 2 iki 4 popiet. Trečiadieniais pagal sutartį. Ofiso tel.: VIRginia 7-0036 Rezidencijos: BEverly 8-3244

Tel. ofiso VI. 7-0606, rez. VI. 7-7303 DR. BR. GAIZIUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS (Spec. moterų ligos ir akušerija) 4055 Archer Avenue Kampas Archer ir California Ave. VAL.: 2-4 ir 6-8 v. p. p. Seštadieniais 2-7 val. p. p. Išskyrus sekmadienį. ATOSTOGOSE IKI RUGPJ. 22 d.

Ofiso LAfayette 3-1707, rezidencijos Filmore 3-8614 (Maywood, Ill.) DR. S. GESTAUTAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Širdies, vidaus ir vaikų ligos 4055 So. Archer Ave. (Kampus Archer ir California Ave.) Antradieniais ir ketvirtad. 6-8 v. v. Seštadieniais 2-4 val. popiet

Ofiso telef. Yards 7-1166 Rezidencijos — Stewart 3-4511 DR. J. GUDAUSKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 756 West 35th Street (Kampus Halsted ir 35-ta gatvė) VAL.: 1-4 ir 6:30-8:30 p. p. kasdien, išskyrus trečiadienį. Atidara Seštadieniais 1-4 val.

Ofiso GROvehill 6-4020 Rez. Hilltop 5-1660 DR. Alexander J. Javois (JOVAIŠAS) GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2423 West Marquette Rd. Val. 2-4 p. p. ir nuo 7-9 v. vak. Trečiadien., ir šeštad. pagal sutartį

Tel. ofiso PR. 6-3838, rez. RE. 7-9199 DR. A. JENKINS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS (LIETUVIS GYDYTOJAS) 2500 West 63rd Street VAL. kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiadien., ir šešt. uždaryta

GROvehill 6-1595 DR. ALDONA A. JUSKA AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE PRITAIKO AKINIUS Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienį 2422 West Marquette Rd.

Ofiso ir buto OL. 2-1381 DR. F. V. KAUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1336 So. 49th Ct., Cicero Kasdien 10-12 ryte ir 5-8 v. vak. Seštadieniais 10-12 v. r. ir 4-6 v. v. Butas 1832 So. 49th Ct.

Telefonas RELiance 6-1811 DR. WALTER J. KIRSTUK PHYSICIAN AND SURGEON (LIETUVIS GYDYTOJAS) 3925 West 59th Street VAL. 1-4 popiet. 6:30-8:30 vak. Uždaryta trečiadienį ir šeštad. vakarais

Tel. ofiso ir buto OL. 2-1381 DR. F. V. KAUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1336 So. 49th Ct., Cicero Kasdien 10-12 ryte ir 5-8 v. vak. Seštadieniais 10-12 v. r. ir 4-6 v. v. Butas 1832 So. 49th Ct.

Tel. ofiso GR. 6-5899, PR. 6-4732 DR. A. MACIUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS SPEC. CHIRURGINES LIGOS 2423 West 63rd Street (Kampus 63 ir Artesian) VAL. 2-4 p. p. ir nuo 6-8 v. vak. Seštad. iki Labor Day uždaryta Trečiadien., ir sekmad. uždaryta

Telefonas PULLman 5-8277 DR. I. E. MAKARAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 11750 South Parnell Ave. Val. kasdien 2-4 popiet ir 6-8 v. v. išskyrus trečiadienį

DR. Edward B. MURASKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2750 West 71st Street Ligonius priima pagal susitarimą. Susitarimui skambinti GRO. 6-1321, jei neatsiliepa — VINcennes 6-3900

Ofiso ir buto tel. HE. 4-5815 DR. A. NARBUTAS PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS 6757 South Western Avenue Valandos: pirmad., trečiad., ketvirt. penktad. 6:30-8:30 v. vak. Antrad. 10-12 val. ryto. Seštad. 2-4 p. p. Kitu laiku pagal susitarimą.

DR. ALBINA PRUNSKIS DR. VLADAS PRUNSKIS GYDYTOJAI IR CHIRURGAI 3259 South Halsted St. Kasdien 3-6 val. vak. Seštad. nuo 3-5 val. vak. Kitu laiku pagal susitarimą. Telef. VICTory 2-1484. Neatsiliepas šaukti MULberry 5-4000, Ext. 326

Ofiso telefonas — Bishop 7-1325 DR. AL. RAČKUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4342 Archer Avenue (Kampus Kedzie ir Archer) VAL. kasdien nuo 2 iki 9 val. Trečiadien., ir sekmad. tik susitarus

Ofiso ir buto tel. ARdmore 1-1493 DR. VINCAS RASLAVIČIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 5015-5025 N. Paulina Street (Bethany Methodist Ligoninėje) VAL.: Tik telefonu susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS (LIETUVIS GYDYTOJAS) 2435 West 69th Street Pirmad., antr., ketv. ir penkt. 6:30-8:30 val. vakaro. Seštadieniais 2-4 val. popiet. Rez. 4420 So. Talman Avenue

Tel. ofiso YA. 7-0554, rez. MI. 3-2850 DR. CHARLES SEGAL GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4740 So. Ashland Avenue (antras aukštas) OFISO VAL.: 10 iki 12 v. ryto; nuo 2 iki 4 v. p. p.; nuo 7 iki 8:30 v. v.

DR. J. J. SIMONAITIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Naujas adresas: 4255 W. 63rd St. Ofiso tel. RELiance 5-4410 Rezid. telef. GROvehill 6-0617 Valandos: 1-3 p. m. 7-8 p. m. Penktadienį tik popiet. Trečiadien., ir šeštad. pagal sutartį

DR. STRIKOL GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4645 So. Ashland Ave., Chicago VAL. Nuo 2-4 ir 6-8; trečiadien., šeštad. ir sekmad. tik pagal sutartį. Tel. ofiso YA. 7-4787, rez. PR. 6-1930 Jei neatsiliepa viršminėti telefonai, šaukite Midway 3-0001

Ofiso tel. CL. 4-0253, rez. YA. 7-6388 DR. A. Z. ŠAULYS GYDYTOJA IR CHIRURGE 4645 S. Ashland Ave. (kamb. 211) Pirmad., antr., ketv. ir penkt. 6:30-8:30 val. vakaro. Seštadieniais 2-4 val. popiet. Rez. 4420 So. Talman Avenue

Tel. ofiso YA. 7-0554, rez. MI. 3-2850 DR. CHARLES SEGAL GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4740 So. Ashland Avenue (antras aukštas) OFISO VAL.: 10 iki 12 v. ryto; nuo 2 iki 4 v. p. p.; nuo 7 iki 8:30 v. v.

DR. J. J. SIMONAITIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Naujas adresas: 4255 W. 63rd St. Ofiso tel. RELiance 5-4410 Rezid. telef. GROvehill 6-0617 Valandos: 1-3 p. m. 7-8 p. m. Penktadienį tik popiet. Trečiadien., ir šeštad. pagal sutartį

DR. STRIKOL GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4645 So. Ashland Ave., Chicago VAL. Nuo 2-4 ir 6-8; trečiadien., šeštad. ir sekmad. tik pagal sutartį. Tel. ofiso YA. 7-4787, rez. PR. 6-1930 Jei neatsiliepa viršminėti telefonai, šaukite Midway 3-0001

Ofiso tel. CL. 4-0253, rez. YA. 7-6388 DR. A. Z. ŠAULYS GYDYTOJA IR CHIRURGE 4645 S. Ashland Ave. (kamb. 211) Pirmad., antr., ketv. ir penkt. 6:30-8:30 val. vakaro. Seštadieniais 2-4 val. popiet. Rez. 4420 So. Talman Avenue

Tel. ofiso YA. 7-0554, rez. MI. 3-2850 DR. CHARLES SEGAL GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4740 So. Ashland Avenue (antras aukštas) OFISO VAL.: 10 iki 12 v. ryto; nuo 2 iki 4 v. p. p.; nuo 7 iki 8:30 v. v.

DR. J. J. SIMONAITIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Naujas adresas: 4255 W. 63rd St. Ofiso tel. RELiance 5-4410 Rezid. telef. GROvehill 6-0617 Valandos: 1-3 p. m. 7-8 p. m. Penktadienį tik popiet. Trečiadien., ir šeštad. pagal sutartį

DR. STRIKOL GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4645 So. Ashland Ave., Chicago VAL. Nuo 2-4 ir 6-8; trečiadien., šeštad. ir sekmad. tik pagal sutartį. Tel. ofiso YA. 7-4787, rez. PR. 6-1930 Jei neatsiliepa viršminėti telefonai, š

Slapta spaudos draudimo biblioteka

A. MAZIULIS, Philadelphia, Pa.

1943 m. buvo kilęs sumanymas išleisti "Bibliotheca Lituanica", pirmąjį tomą skiriant prof. Vaclovo Biržiškos 60 m. sukaktuvėms. Metraščio redaktorius buvo paprašytas parašyti apie Dusetų biblioteką, ypač nepamiršiant slaptosios, veikusios spaudos draudimo metais. Sunaudojus Dusetų K. Būgos muzėjuje esančią medžiagą ir žmonių prisiminimus, susidarė keliolika masinėle rašytų puslapių, ką 1944 m. liepos mėn. pradžioje įteikiau metraščio redaktoriui. Naujų karo audrų siautime "Bibliotheca Lituanica" nebepasirodė, o prof. Vaclovo Biržiška pasirinko tremti, ir šiais metais jam sueina 70 metų, tačiau šiandien apie tokį leidinį jau niekas nebeapgalvoja. Ir dar daugiau, neberandame reikalo sužymėti net šio krašto bibliotekose esančius lituanikos, kad reikalui esant žinotume kur jiešioti... Minint spaudos atgavimo ir prof. Vaclovo Biržiškos 70 m. sukaktį, vėl sugrįžtu prie tos pat slaptosios Dusetų bibliotekos, tegalėdama pasinaudoti vos tik keliais, visai atsitiktinai man iškilusiais juodraštiniais lapukais...

Slaptosios Dusetų bibliotekos pradininku, pagal žmonių pasakojimus, buvo kun. Antanas Naudžiūnas. Jis buvęs į Dusetas atkeltas dar prieš 1890 m., ką tik baigęs seminariją, ir rodos, ar ne ketvirtuoju vikaru. Kun. A. Naudžiūnas pirmiaisiais metais buvęs labai sudžiūvęs ir gana silpnos sveikatos, todėl klebonas (Rumševičius?) jo neįsijungęs į klausyklą, tik kartas nuo karto pamokslą pasakytis, nes jaunasis kunigėlis jais garsėjęs.

Anuo metu kunigai vietinės valdžios būvę "uždaryti" klebonijoje. Išvažiuoti kun. Antanas parapijon į svečius, būvę gana ne saugūs; nors Dusetų uredninkas būvęs geras žmogus, kviečias ir avizomis lengvai nulenkiamas, tačiau Salako pristavas pačiose Dusetose ir apylinkėse turėjęs pakankamai savo "šuniukų", daugiausia vietinių rusų, kurie gana tiksliai pranešinėdavę kiekvieną kunigo žingsnį. Ir kai vietos kunigai tik išplaukdavę laivelį į Sartų ežerą, tuojau pat pasirodydavę ir vienas ar du palydos laiveliai, kurie, neva, meškeriodavę ar šiaip nežėdavę. Todėl kunigui susiristi su parapija būvę likę tik du atvejai: silpnų ligonių lankymas ir rudens metu — kalėdėjimas.

Slapti atsilankymai kaime

Nors kun. A. Naudžiūnas gana dažnai sirguliudavęs, tačiau ligonis daugiau už visus kitus kunigus lankydavęs, ir kai jį išveždavę ryto metą pas ligonį, tai paprastai namo grįždavę tik vakare. Atlankęs ligonį, jis susisaukdavęs kaimo vaikus ir juos mokindavęs ne tik lietuviškai poterių, bet ir skaityti, o jaunimą — net ir rašyti. Kiekvienam tokiu žygiu jis į kaimus nuveždavęs ir lietuviškų knygų bei laikraščių, kurias laikydavęs žiūbčiuje, užpiltas arklio avizomis. Ir galima manyti, jog kartais kun. A. Naudžiūno silpną sveikatą vietos klebono buvo sąmoningai ryškinama, kad iš dalies būtų nukreipta budrios valdžios akys, sekusios kiekvieną jų žingsnį. O kad šiuo jaunu vėliavą klebonas tikrai pasitikėjo, ir didelių žygių pavesdavo liudija pora atvejų, kai kun. A. Naudžiūnas buvo vakare išvežtas pas tariamus ligonis Viencavų apylinkėn, kur jis slaptai krikščijai ir sutuokdini prievarta suprovokslavintus vietos katalikus. Todėl kun. A. Naudžiūno tikra ar primesta liga, ypač tie visoki jo poilsiai pas vietos ūkininkus, kai jis porai valandų nuvirdavo į lovą patįsoti, kad "galėtų nenualepus Dusetas pasiekti", buvo tik gudrios priemonės ilgiau su žmonėmis pabuvoti.

Kaip keisdavo knygas
Slaptai da'inamos pasiskaityti...

ti knygos buvusios grynai kun. A. Naudžiūno ir zakristijono Ebraderio žinioje. Jos būvę slepiamos varpinėje, švento riauš liepose, šalia šventoriaus esančios klėtėlės pastogėje ir malkose. Klebonijos sode būvę avilys su bitėmis, kurio dalį užėmusios knygos. Kartais tos knygos būdavusios priglaudžiamos zakristijoje, o choro dalyviams — viškose. Senimas knygas pakeisdavo dažniausia zakristijoje, o procesijų dienose — varpinėje, padedant visas "bros-tvas". Jaunimas knygas pasiimdavo nuo viškų ir iš zakristijos. Namuose pas zakristijoną Ebraderį retai tekdavę pasikeisti knygą, nes laikydavę esant nesaugu. Taip pat Ebraderis knygas keisdavęs ir kalėdėjimo metu. Į klėtį "pelių vaikyti" eisdavę paskutiniui ir čia patikimam ūkininkui iš tuščio maišo iškratydavę vieną ar kitą knygutę, kurią paskui ūkininkas grąžindavęs jau zakristijoje. Jei didesnę kalėdą ūkininkas duodavęs, tai Ebraderis ištraukdavęs iš savo didelio vežimo lietuvišką laikraštį ar knygą ir jomis ūkininką apdovanodavęs.

Slaptos bibliotekos didis

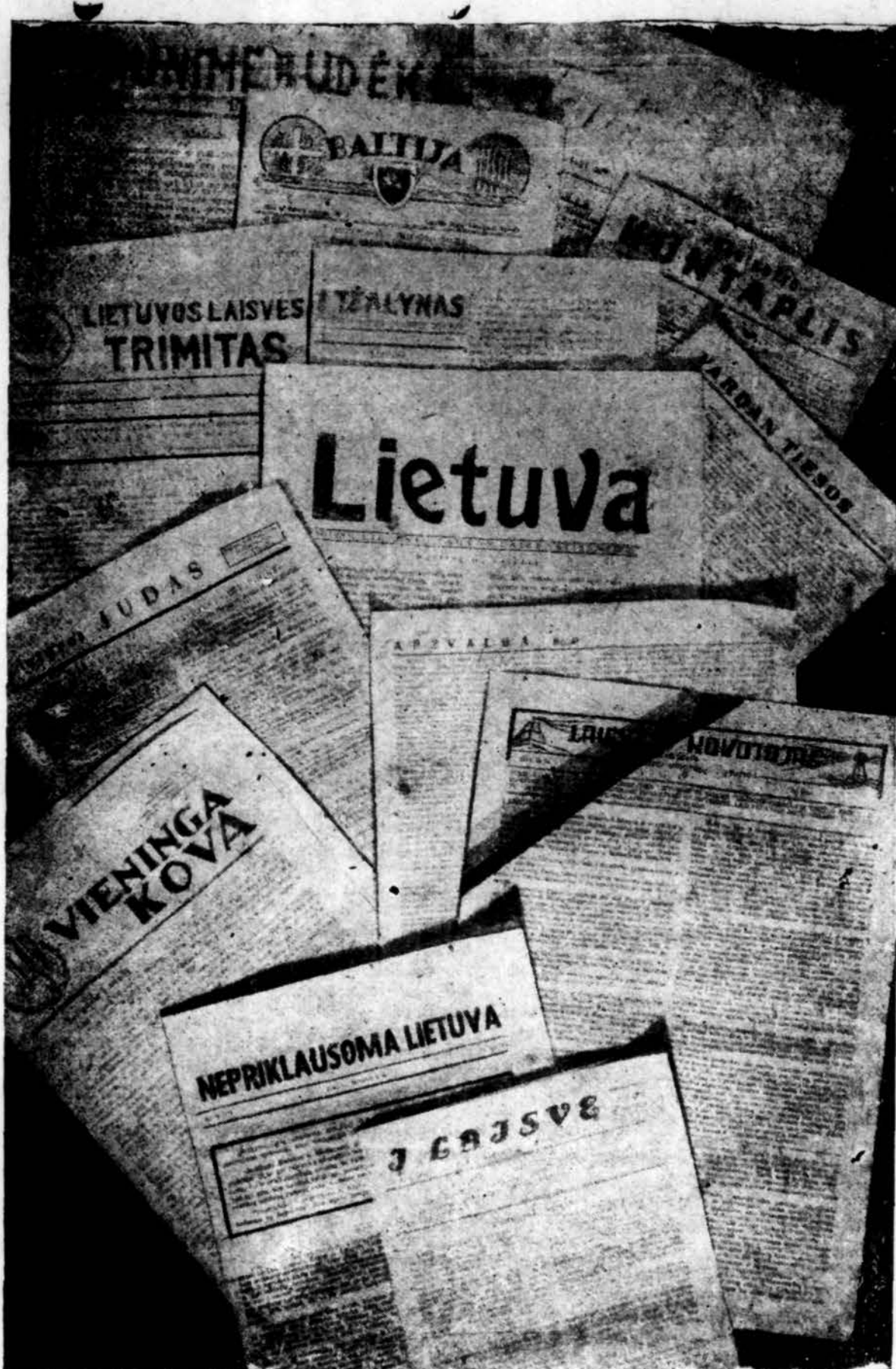
Kiek tuo metu šioje slapoje parapijos bibliotekėlėje buvo lietuviškų knygų ir kiek jomis žmonių naudojosi, šiandien atsekti nėra jokios galimybės. Iš anuo meto choro dalyvių pasakojimų susidariau įspūdis, kad lietuviškos knygos prašoko šimta. Vienos jų buvusios išleistos Amerikoje, o kitos — "labai senos", iš Vilniaus, t. y. kontrafakcinės iš Tilžės. Visos knygos zakristijono Ebraderio buvusios įristos į kietus viršelius. Tuo metu Dusetų par. choro sudarydavę 50 — 70 giedorių ir kiekvienas iš jų buvo perskaitęs po 20 — 30 knygų. Knygų tarpe būvę ne tik tikybinių, bet ir gražių dainų, pasakų ir apsakymų kaip kitur žmėnės gyvena.

Kas knygas dalino

Kun. A. Naudžiūną iškėlus į žemaitiją, jo įsteigtoje Dusetų par. bibliotekėlė liko kitų vikarų žinioje. Kurį metą ją globoję kun. Razumas ir kun. Gričius. Ebraderiui mirus (?) ar tik šiaip senatve iš zakristijono vietos pasitraukus, knygas toliau dalino kiti zakristijonai, išskyrus Aleksandrą Bačią, kuris vietos uredninko buvo sekamas ir nemėgiamas kaip "cicilikas". Apie 1900 m. tas knygas jaunimui dalindavęs vargoninkas Diržys, vėliau — Vladas Murelis (miręs 1934 m.), o po 1902 m. — jo mokinyš Antanas Mažiulis (gim. a. 1881 m.). 1904 m. mobilizavus Vladą Murelį, į Dusetas vargoninku atėjo Gaidelis, kuris taip pat jaunimą skatino daug skaityti ir pasakodavęs jog lietuviškoji knyga nuversiant carą ir Lietuva vėl turėsianti savo valdžią...

Spaudą leidis

Spaudą leidis, slaptai Dusetų par. biblioteka buvo prijungta prie viešosios, kurią sudarė kelios dešimtys lenkiškų knygų, daugiausia iš ūkio ir sveikatos sričių. Tuomet Antanui Mažiui-

Slapta lietuvių spauda okupacijoje

liui reikėję visas knygas surašyti į vieną storą sąsiuvinį ir knygomis būvę užrašyti eilės numeriai. Ant jų ranka būvę užrašyta "Dusetų parapijos knygų". Tačiau ir tuo metu dar ne visos knygos buvusios sužymėtos, jų dalis tebebuvę taip pat draudžiamos, todėl joms būvę užrašytas tik numeris ir neįtrauktos į jokių sąrašus.

Išduotoms skaityti knygoms būvęs storas juodas "sąsiuvas", kur užrašydavę skaitytojo pavardę, vardą ir tik labai retai kaimą, nes vis atrodė, dar nėra saugu. Knygos ten buvusios žymimos pavadinimais ar numeriais, o tos visos "revoliucinės", kurios dar nebuvo į sąrašus įtrauktos, tik numeriais.

Visas tas atsargumas vienu kartu tikrai būvęs naudingas. Po 1905 m. sąmaiščių, kurie Dusetose stipriai pasireiškė, žandarai tikrinę ir parapijos biblioteką. Tačiau pati krata būvusi labai nesėkminga, nes visas kiekįtarinas, ypač Prūsiose ir JAV išleistas knygas, Ant. Mažiulis suslėpęs Dusetų varpinėje. Dalis jų tilpę į senąsias, dar Ebraderio paruoštas sleptuves, o kitas sukūšęs po antro augšto lubomis. Skaitytojų sąrašą patalpinęs vienos ligonės senukės lovoje, o visą knygų inventorių įkišęs į gana saugią vietą viename sode.

1905 — 1906 m. būvę arti 300 skaitytojų, o pati biblioteka turėjusi per 500 lietuviškų knygų, todėl atsiradavęs vienas kitas, kuris visas knygas būvęs perskaitęs, neišskiriant nė "Davačių knygų". Nemaža tu knygų būvę religinio turinio, bet vis tik didžioji jų dalis būvusi pasaulietiškos. Taip pat būvę gražiai įristi "Apžvalgos", "Varpo", "Žinyčios", "Šviesos", "Dirvos — Žinyno", "Tėvynės Sargo" ir kt. lietuviškų laikraščių komplektai; tuomet gi bib-

lioteka gaudavusi "Lietuvių laikraštį" ir "Vilniaus Žinias".

Naujos knygos

Naujas knygas nupirkdavę vietos kunigai. Tam reikalui nuėidavę per šv. Petro atlaidus surinktieji pinigai, o vėliau — lietuviškų vakarų pelnas. Taip pat knygų aukoję ir vienas kitas parapijietis, k. a. Ignas Barzda (Maskvyčių), Juozas Stauskas (Anapolio), Tumėnų namai (Jaskoniškių), Kazimieras Būga (Pažiegės) ir dar vienas kitas. Tokias paaukotas knygas perskaitydavę vikarai ir pasakydavę kam duoti ir kam ne, t. y. vikarai ir pats klebonas Rudminas primindavę, kad moterėlei nėra ko duoda tokios knygos kaip šerno "Apie žemę ir kitus dangiškus svietus", bet jai pasiūlyti "Žyva-tus" ir pan. Taip pat būvę patarta laikas nuo laiko vieną kitą skaitytoją paklausti, kurios knygos ir kas jose geriausia jiems patiko. Tai būvusi iš vienos pusės lyg tam tikra kontrolė ar tikrai knygą perskaitė, antra — savotiškas atsiklausimo būdas, norint sužinoti, kokios daugiausia knygų reikia pirkti.

Laikas nuo laiko su moterėlėmis įvykdavę nesupratimų. Kadangi tokios knygos namuose daugiausia būvę garsiai skaitytos, paprastai skaitydavo žiemą įvairių vakaronių metu, tai kai viena ar kita vieta kokiai senai močiutei pasirodydavusi "bedieviška", tai ji tokią knygą nunešdavusi kunigėliui ar tiesiog klebonui. Kun. klebonas Rudmina būvęs gana šviesus žmogus, moterėlę gražiai nuramindavęs ir knygą grąžindavęs bibliotekai, tik patį knyginiųką dar kartą įspėdavęs: neduoti senosios močiutės nesupranta-tų joms knygų.

Dusetose vikaraujant kun.

Pabiros apie komediją

(Atkelta iš 1 psl.)

eina iš ribų ir virsta monotonišku. Tokie vaidinimai čia vadinami "vehicles" — "žvaigždžių vežimiai". Jų gamyba mechanika kaip ir automobilių. Tik retais atvejais aktoriskas gyvbingumas įstengia prasiskverbti pro konservinį tekstą.

Vienas tokių atvejų praėjusiam sezone buvo "The Solid Gold Cadillac", komedija sudurtyta genialiai senutei Josephine Hull, vaizdavausi smulkią akcininkę, pakylančią iki bendrovės pirmininkės. Šamojaus versmė čia vėl buvo ryškus kontrastinis sugretinimas: šmaikšti, senoviška senutė iš provincijos ir šlifuoti tiegi biznierių. Iš šito, automatiškai, kilo visos komiškosios situacijos, kol pabaigoje naujajai pirmininkei buvo įteiktas auksinis automobilis su pakuotu šoferiu. Šioje komedijoje matosi šiandienos ekonominis posūkis — smulkiųjų akcininkų padaugėjimas. (Amerikiečiai mėgsta vaidinimus apie šviežias aktualybes). Būdingai amerikietiškas yra komedijos optimizmas ir pasitikėjimas paprasto žmogaus sveiku protu ("Common sense").

Satyrinė komedija

Šis laikotarpis nėra gausus idėjinėm ar visuomeniniams satyrinėm komedijom. Politinė ir ekonominė padėtis, be abejo, turi tam nemažą įtakos. Markso dėsnis apie aplinkos apspėndžiamą charakterį yra absurdiškas, kai jį bandoma prikergt savitam kūrėjui; jis, tačiau, labai tiksliai nusako eilinio komercinlo rašytojo ribas. Komedija "Sabrina Fair" parašyta pagal Shaw receptą ir jo rankose tikrai būtų davusi daug aštrių komentarų apie pinigų reikšmę žmonių santykiuose. Dabar čia susitelkiama į konvencinį romaną tarp milijonieriaus sūnaus ir jo šoferio duktės. Faktas, kad šoferis paveldi milijonus ir tuomet susilygina su savo darbdaviu galėjo būti išnaudotas tų dviejų jaunuolių santykio su komplikavimu senąja meilės ir visuomeninių prietarų susikirtimo tema. Šioje komedijoje mil-lionai išsprendžia viską ir priveda laimingą pabaigą.

Nežiūrint to, dvi iškilniausios

Stanislovui Stakelėi, kasmet surengiant po porą lietuviškų vakarų ir dalį jų pelno skiriant naujoms knygoms nupirkti, prieš I-jį Pasaulinį karą ši biblioteka buvo smarkiai išaugusi, tačiau karas ją visai išblaškė ir pradžioje 1924 m. vėl buvo mėginta atkurti Dusetų par. biblioteką, tačiau iš senosios tebuvo išlikusios tik kelios dešimtys knygų.

praėjusio sezono komedijos galima pavadinti idėjinėmis. "Madam will you walk", paskutinis per anksti mirusio dramaturgo Sidney Howard kūrinys, dėl savo fantastinės temos turėjo laukti 15 metų, kol atsirado žmonės surizikavę pastatyti jį. Komedija vaizduoja simpatingą velnią, kuris padeda turtolei, viskuo besibodinčiai, išdalint savo turtą ir taip padaro ją laimingą. Velnio charakterį nesunku įžiūrėti, nors apibūkusią ir aptremdytą, senąją romantiką pažiūrą apie naudinguosius šėtono veiksmus.

"Teahouse of the August Moon", apdovanota keliomis premijomis ir plačiai statoma Europoje, rodo amerikiečių pastangas "civilizuoti" Okinavos gyventojus. Karinė valdžia pasiryžusi pastatyti mokyklą, bet vietiniai bevelija turėt arbatnamį, užėgą su imtyrinkais, geišomis ir degtine. Kai jie įtikina vietinį komendantą, kaip arbatnamis išdygsta ir iškilmingai atidaromas, kaip į tai pažiūri karinės valdžios inspektorių, atpasakojama lengvai, grakščiai ir su, palyginant, subtiliu šamojumi.

"Teahouse", taip pat, pasako mums daugiau apie amerikiečius aplamai negu storas sociologijos tomas: jų staigiai iškilusius "imperialistinius" uždavinius ir jų įgimtą bodėjimąsi imperializmu; po plonu arogantiškumo kiauteliu slypintį perdėtą kuklumo kompleksą prieš senesniąsias Europos ir Rytų kultūras (šioje komedijoje amerikiečiams gyvenimo pamoką duoda rytiečiai, kituose vaidinimuose tai darė italai, prancūzai etc.); jų nesugebėjimą atsiduoti grynam juokui, apsunskinant veiklą keliomis "itin rimtomis" prasmėmis; nebuvą juose gilios mitarinės tradicijos ir jų sveiką nepasitikėjimą ja. Todėl ir komiškiešieji "Teahouse" momentai sutampa su inspektuojančio pulkininko pasirodymo scenoje. Su šia pompastiško kareiviškumo satyra, amerikiečiai tęsia

vieną iš seniausių komedijos tradicijų. Atsakymo, kodėl komiškas kariškis yra vienas pagrindinių visų amžių komedijos tipų (romėnų "miles gloriosus", commedia dell' arte "il capitano"), reikia įieškoti pačioje žmo-giškoje prigimtyje. Uniformų blizgesys, fleitos ir bugnų tarškėjimas, įsiliejimas į rikiuotės vienuodumą masina ir žavi mus; tuo pat metu mes negalim nepastebėti, kaip tai bukina nuveidina ir suautomatina mus — o suautomatintas žmogus visad liks pirminių juoko objektu scenoje. Mūsų prigimty militarizmas ir pacifizmas yra giliai įsišakniję ir susipynę vienas su kitu.

Taip komedija suteikia mums ne tik iliuziją — "kad jie apsi-vedė ir laimingai nugenveno visą amžių" — bet ir daug padeda mums nuolatinėje kovoje su kvailumu; savuoju ir visuotinu, uniformuotuoju ir uniforminančiu. Todėl į ją vertėtų pažiūrėti rimčiau ir ne taip išdidžiai. Išdidumas yra kita svarbi komedijos tema.

MICHELLE

(Formerly of Michigan Ave.)
OFFERS
"Bring a Friend" Special on Permanent Wave. You and a Friend can get a Permanent Wave.
Both for \$11.00

J. & M. BEAUTY SHOP

Dedicated to making women beautiful

7905 Oglesby (S. E. corner at 79th)
So. 8-5434

PEACHES — PERSIKAI

Ant medžių išloke
Sultingi, saldūs Puikūs konservuoti, saldinti ar valgyti. Mes aprūpiname parduodami savaus ar "house-lime". Krautuvės valandos — 9 v. r. iki 8 v. v. Šiokiadieniai ir sekmadieniai.

JOHN HANCOCK FRUIT FARM

6501 W. Ogden
(Ogden prie Gunderson, Berw. III.). Stanley 8-8935.

AMBERLITE

Seniai lauktas lietuviškas alus "Gintaras" jau yra pagamintas ir pasirodė rinkoje. Reikalaukite visose jūsų lankomose tavernose. Alaus žinovų recenzija sako, kad alus "Gintaras" yra gero skonio, malonus ir sveikas gerti. Todėl kiekvieną lietuvių kviečiame jo paragauti, kad galėtumėt jo kokybę ir kitas geras savybes nustatyti. Apie alų "Gintarą" yra labai puikių atsiliepimų iš amerikoniškos visuomenės. Alus "Gintaras" yra parduodamas kvortomis ir pantėmis.

Jūs nemokėsite brangiau mokindamiesi pas —

ARTHUR MURRAY

Jau šoksitė po vienos pamokos.

ARTHUR MURRAY'S maloniose Studijose jūs galite greit tapti populiariu, įdomiu partneriu... nors jūs mažai ar nieko nežinote apie šokimą. Jo talentingas, ekspertiskai išreniruotas personalas yra išmokęs tūkstančius žmonių šokti.

Taip, švelniai šokti, nebijant amžiaus, į daug trumpesnę laiką negu paprastai trunka, vien dėl nuostabaus "Magic Step Method" "Visuomet Pasekminga" — yra mūsų garantija. Išimtinai vartojamas individualus instrukcijų planas.

VYRAI IR MOTERYS MOKYTOJAI — Skambinkite šiandien dėl įdomaus Dance Analysis. ATDARA KASDIEN Iki 10 V. V. Dėl informacijų šaukite WAbash 2-8510.

57 E. JACKSON BOULEVARD
OK PARK 1125 LAKE STREET
Village 8-4700
SOUTH SIDE 749 W. 63rd ST.
Wentworth 6-2008
EVANSTON 605 DAVIS ST.
Greenleaf 5-4180
Visos šokių salės Air Conditioned

TIME ir LIFE žurnalai mini Arthur Murray kaip "America's Number One Dancing Master". Enciklopedija Britannica laiko jį vienu iš įžymiausių pasaulio Ballroom Dancing — šokių autoritetų.

FALSE TEETH

Laisvi ar nepritaikyti?
DANTŲ PLOKSTELĖS
pataisomos ir stipriai įstatomos.
Sužaloti dantys pataisomi,
o nuotrupos išlyginamos.
— 1 valandos darbas —

State Dental
Plate Laboratory

1635 W. 47th St. YArds 7-4499
944 W. 63rd. WAlbrook 5-2558
639½ W. 63rd St. WE 6-2608

FALSE TEETH

Laisvi ar nepritaikyti?
DANTŲ PLOKSTELĖS
pataisomos ir stipriai įstatomos.
Sužaloti dantys pataisomi,
o nuotrupos išlyginamos.
— valandos darbas —

Cleveland Dental
Plate Laboratory

456 W. North Ave. MI 2-6221
404 E. 47th Street AT 5-6880
160 Milwaukee Ave. HU 9-3422

FALSE TEETH

Laisvi ar nepritaikyti?
DANTŲ PLOKSTELĖS
pataisomos ir stipriai įstatomos.
Sužaloti dantys pataisomi,
o nuotrupos išlyginamos.
— valandos darbas —

A-1 Dental
Plate Laboratory

22 W. Madison, Room 223,
DE 2-6804
1587 W. Ogden Ave. MO 6-3733
1425 Wilson Ave. LO 1-9280
2003 W. Lawrence SU 4-7241

KAUKURIOS PASAULIO KEISTENYBĖS

PROF. STEPONAS KO LUPAILA, Notre Dame

Gyvename gamtos ir technikos stebuklų šalyje, dar daugiau stebuklų matome kino ekranuose ir iliustruotose žurnaluose. Kartais pamirštame masyvius daiktus palyginti, o kartais turime visai klaidingą nuomonę. Čia duodama kiek nedidžiagios tokiems palyginimams.

Antenų augstis

Augščiausi bokštai dabar statomi radijo antenoms. JAV aviacijos bazėje Thule, Grenlandijos saloje, 1952 metais pastatytas bokštas antenai 1,212 pėdų arba 369 metrų aukščio. Jis tik truputį nepasiekė rekordinio aukščio kito bokšto, Forest Park, N. Y., 1,218 pėdų arba 371 metro aukščio. Tačiau abu du pralenkia 220 pėdų arba 67 metrų bokštai, pridurtas prie augščiausio pasaulyje pastato — Empire State Building, 386 m. aukščio, su kuriuo kartu siekia 1,472 pėdų arba 448 metrų aukščio. Kas prisimena du augštus radijo bokštus Kauno Vytauto kalne, gali juos palyginti su naujais milžinais: jie buvo po 110 metrų. Augščiausias Europoje pastatas — Eifelio bokštas Paryžiuje tėra 302 metrų aukščio, augščiausia Europoje Ulmo katedra — 161 m., Sv. Petro bazilika Romoje — 137 m. Neberandu žinių, kiek augštus buvo Lietuvoje Salako ir Šiaulių bažnyčios! Radau tik augščiausių Lietuvos kaminų aukščius, būtent Klaipėdos celulozės fabriko 110 m., Pavenčio cukraus fabriko 91 m., Marijampolės cukraus fabriko 60 m., Vytauto Didžiojo universiteto klinikų Kaune 76,5 m.

Didžiausi tiltai

Pasaulinį rekordą dar tebe laiko Aukso Vartų — Golden Gate tiltas ties San Francisco, pastatytas 1937 metais ir kainavęs 35 milijonus dolerių. Jis yra kabantis, vienos angos 4,200 pėdų arba 1,281 m. platumo.

Vokiečių plieno ir patrankų firma Krupp Essene žada pastatyti kabantį tiltą per Bosforą tarp Istanbulo ir Skutari, kitaip tariant tarp Europos ir Azijos. Tiltas bus 1,500 m. arba 4,920 pėdų ilgio, o jo anga bus tik truputį siauresnė, kaip Golden Gate. Tiltas kainos 68 milijonus dolerių.

Dar drąsesnį sumanymą išskėlė garsus Amerikos inžinierius D. B. Steinman — nutiesti tiltą per Mesinos sąsiaurį tarp Italijos ir Sicilijos salos. Kabantis tiltas būtų 11,906 pėdų arba 3,900 m. ilgio, didžioji anga būtų 5,000 pėdų arba 1,640 m. platumo, 800 pėdų arba 263 m. didesnė, kaip Golden Gate. Tiltas būtų tiek pat iškeltas virš vandens paviršiaus, kaip tasai San Francisco tiltas, po kuriuo laisvai praplaukia visi laivai, būtent 220 pėdų arba 67 metrų.

Mesinos tiltui reikalinga 74,500 tonų plieno, 46,400 tonų vielos a. 500,000 kub. metrų beton pastatyti dviem taurams 120 m. gilume. Tiltu kaina numatoma "nedidelė", tik 60,000,000 dolerių!

Augščiausio pasaulyje tilto garbė priklauso Colorado valstybės tiltui per Arkansas upės Karališkąjį tarpekį — Royal Gorge. Jis yra 1,053 pėdas arba 321 m. iškeltas virš upės vaigos. Jo ilgis 1,260 pėdos arba 384 m., didž. anga 880 pėdos arba 268 m. platumo.

Ilgiausia vienos angos elektros transmisija įvykdyta Kanadoje 1952 metais per Kootenay upę. Toji kaina yra 10,656 pėdų arba 3,250 m. Plieno vielos 1,25 colio arba 28,5 mm skersmens, sverianti 18 tonų, pakabinta tarp dviejų bokštelių po 50 pėdų ar 15,2 m. aukščio. Lietuvoje ilgias vienos angos tiltas buvo pastatytas per Nevėžį ties Raudondvariu, 107 metrų arba 350 pėdų ilgio. Jį susprogdino bolševikai 1941 metais, bėgdami nuo vokiečių. Šiaip ilgias buvo geležinkelio tiltas per Nemuną ties Tilže, 1,248 m. ilgio, tame skaičiuje per Nemuno vagą 497 m. Tiltas per Dubysos slėnį ties Lyduvais buvo 569,7 m. bendro ilgio, iš 9 angų, 35 m. virš upės paviršiaus.

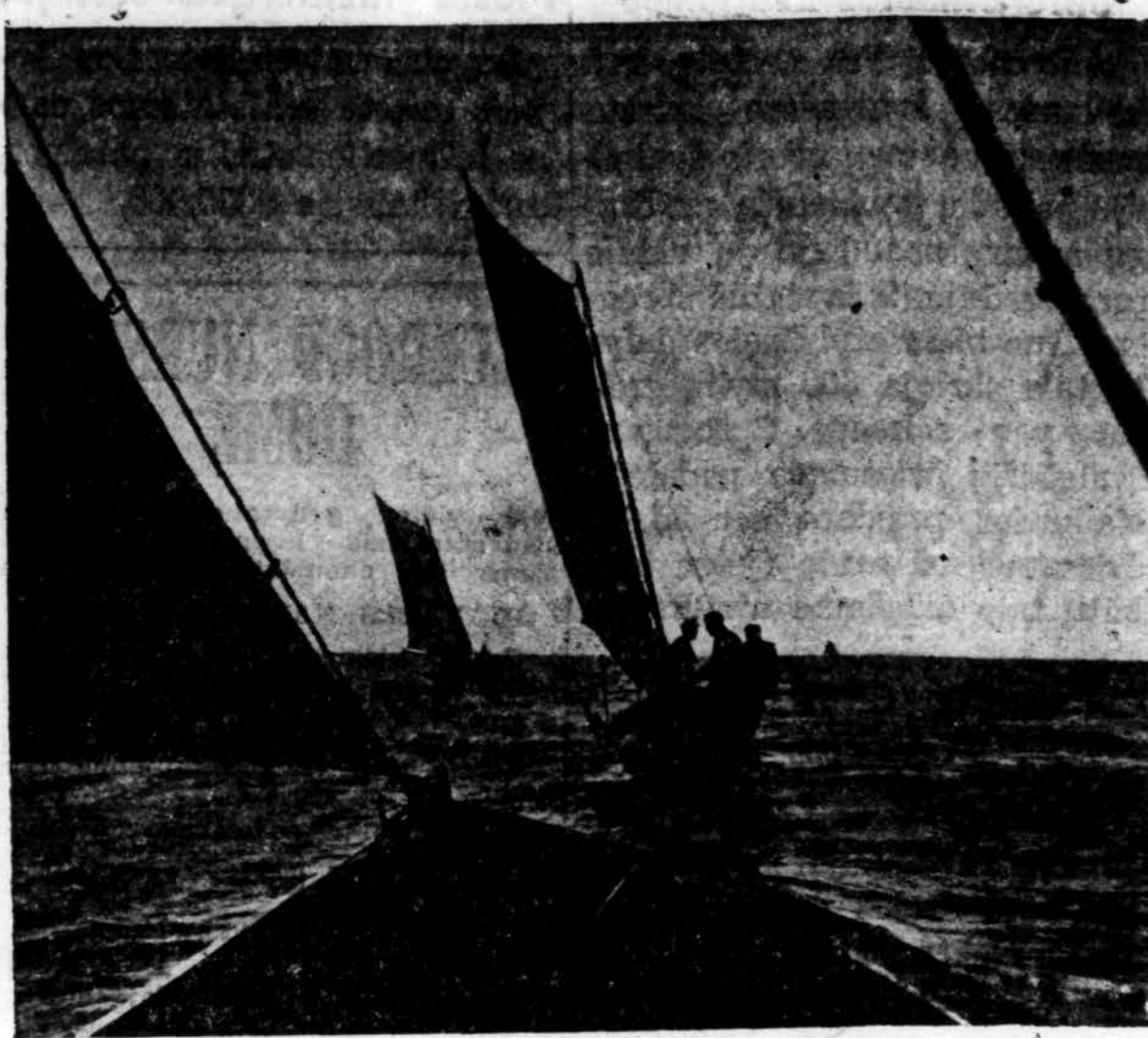
Kuri pasaulio šalis turtingiausia

Čia tegali būti vienas atsakymas: Juodasis kontinentas — Afrika. Aukso, deimantų kasyklos Pietuose, tropikalinių miškų, uranijaus Kongo srityje, įvairiausių mineralinių turtais Eritrijos, kur taip pat rasta uranijaus... Svarbiausia betgi yra vandens energija, kurios Afrika turi didžiausius rezervus, ir kurią labai patogiai panaudoti. Išskaičiuota, kad Afrika turi 612 milijonų kilovatų potencialios energijos, kai visos kitos pasaulio šalys drauge turi 876 mil. kw., tame skaičiuje Europa 163, S. Amerika 63, P. Amerika 50 mil. kw.

Europos inžinieriai planuoja panaudoti Kongo žemupio energiją ir ją perduoti į Europą. Kol tas bus vykdoma, Afrika pati gali pradėti naudotis pigios elektros patogumais ir kelti judukų kultūrą. Siemet paleista į darbą pirmoji hidroelektrinė Augštutiname Nile, netoli Ukeretės (Viktorijos) ežero. Tai pirmas, gerai nusisekęs bandymas!

Medis, penkis kart tvirtesnis už ažuolą

Ažuolas mūsų įsitikinimu yra tvirtumo ir patvarumo simbolis. P. Amerikoje auga giminintis laurui medis Licaria cayenensis, angliškai vadinamas ka-San Francisco tiltas, po kuriuo laisvai praplaukia visi laivai, būtent 220 pėdų arba 67 metrų. žimui, 3 kart atsparesnis lenki-

Lietuvos vandenynse

mui. Jis tik 2 kart silpnesnis už aliuminį, bet ir sveria 3 kart Kiekvienas naudojasi žemėmažiau, kaip aliuminis. Medispiu ir nors pagal jį keliauja po labai patvarus, nepūva, todėl pasauli. Atidžiai pažvelgus, galbūt tinka laivams, užtvankų lime pastebėti sunkiai įtikinamydams ir slenksčiams. mų dalykų. Kas, pvz., pasaky-

Moderni chemijos pramonė tų be žemėlapiu, kad Bostonas sugeba gaminti sintetines me-yra labiau į vakarus, kaip Chi-džiagas, kurios nuostabiai tinka lėš sostinė Santiago: mes greit-įvairiausiems tikslams. Iš nylor-čiau suktume, kad Chilė yra no, pvz., gaminamos ne tik plo-viename meridiane su Califor-nutės moterų kojines, bet ir kie-nia... Panašiai Nevados sostinė-jausi rutuliniai pakakliai. Reno, pigių išsiskirimų miestas,

500 RANKINIŲ LAIKRODĖLIŲ

Vyrų ir moterų 17 akmenų, gražioje paaukštosios dėžutės ir 14 kar. gold filled paaukštosios, vertės \$39.95. Per trumpą laiką išparduodama už \$19.95. Be to dar priimame mažais seną laikrodėlių.

1,000 deimantinių žiedų, geriausios rūšies briliantai nupiginta kaina, 2,000 perlų, bronzėlių, spikelių, aukskarių, paprastų brangenybių, vertės nuo \$2.00 iki \$5.00 — nupiginta po \$1.00. Lininės staltiesės, didelės mėsos, vertės \$3.00, po \$1.00. Sidabriniai ir staltiesės peiliai, šaukštai, šakutės, po 8c vienas. Indai, lėkštės, po 10 centų vienas. Elektriniai maži fonografai po \$8.00. Fonografai, vertės \$24.00, po \$12.00. Mažutės radijos po \$14.00.

LIETUVOS AUKSO — GINTARO

didžiausias išpardavimas vyksta šią savaitę Jos F. Budriko krautuvėje, 3241 So. Halsted Street. Štai, kokios kainos pasiūlomos jūsų pinigų sutaupymui:

Ilgai gintaro karoliai, medaus spalvos, pailgiai karoliai, vertės \$50.00, dabar tikrai už \$25.00. Dideli, stambūs, vyšnios formos karoliai, vertės \$45.00, dabar tikrai už \$22.00. Gintaro karoliai, vertės \$35.00, dabar tikrai už \$17.50. Tamsūs gintaro karoliai, tikrai po \$9.00. Gintarinės apyrankės parodubamos nuo 25% iki 40% pigiau normalios kainos. Gintariniai sviesaus medaus spalvos briliantai, vertės \$7.00, dabar tikrai už \$3.50. Mažesni tokie peiliai, vertės \$5.00, dabar tikrai už \$2.50. Gintarinė cigarečių dėžutė, vertės \$22.00, dabar tikrai už \$11.00. Gintariniai žiedai, vertės \$16.00, dabar tikrai už \$8.00. Gintarinis mundštukas, vertės \$3.00, dabar tikrai už \$1.50. Gintariniai pavilskiniai rėmeliai, vertės \$15.00, dabar po \$7.50. Gintariniai auskarai, vertės \$5.00, dabar po \$2.50. Gėlių žiedo formos gintarinės spikės, vertės \$6.00, dabar tikrai už \$3.00. Gintarinės spikės su ažuolo gėlės imitacija, vertės \$5.00, tik \$2.50. Vyrų ir moterų gintariniai rankogaliai, vertės \$5.00, dabar tikrai už \$2.50.

Tad kviečiame visus ir vienas pasinaudoti taip labai nupigintu lietuvišku aukso — gintaru, kurio kokybė garantuojama visam gyvenimui. BUDRIKO KRAUTUVĖ, 3241 SO. HALSTED STREET, atdara pirmadienį ir ketvirtadienį iki vakarų.

JOS. F. BUDRIK, INC.

3241 So. Halsted St. Tel. CALumet 5-7237

Budriko radijo valanda kiekvieną ketvirtadienį iš 9-10 val. vakarų. Kiekvienam Budriko radijo klausytojui skiriama brangi dovana už atspėjimą kurio nors programos dalyko ar jo išpildytą.

30 METŲ SUKAKTIS

Chicago Savings and Loan Association mini pasėkmingo finansinio gyvenimo 30 metų sukaktį. Šia proga Chicago Savings per ateinančius šešis mėnesius, pradedant Liepos-July 1 dieną, apdovanos puikia Ball-Point plunksna kiekvieną naują taupytoją ir kiekvieną seną taupytoją, padidinusį savo indėlį. Be to, kiekvienas taupytojas dar gaus tikieta, kuriuo turės progos laimėti vieną iš 150 tableware setų: 25 Rogers Silver setų 8 asmenims ir 125 vėliausių ir gražiausių stainless steel setų 6 asmenims.

Chicago Savings per 30 metų finansinio gyvenimo visada išmokėjo taupytojams pilną taupomą sumą, mokesdama aukštesnį dividendą, negu dauguma kitų finansinių įstaigų. Už pračius šešis mėnesius mes ir vėl išmokėjome 3% (3% per annum).

Chicago Savings kviečia lietuvių pasidėti savo sutaupytus pinigus į šią saugią ir tvirtą 14 milijonų įstatigą. Mūsų 30 metų saugus ir pelningas patarnavimas lietuviams rekordas užtikrina indėlių saugumą ir gerą dividendą. Be to, pas mus kiekvieno taupytojo pinigai yra apdrausti iki \$10,000 by an Agency of the United States Government. Nėra saugesnės vietos taupomiesiems pinigams laikyti. Partrauksime jūsų pinigus iš kitur, jei atsiėsite savo banko knygtę.

Šios įstaigos puikiai įrengtoji raštinė teikiama sekantieji patarnavimai:

- 1.—Apdraustas taupymas
- 2.—Pirmų morkių paskolos
- 3.—Pardavimas ir iškeitimas valstybės bonų
- 4.—Christmas Club Savings
- 5.—Vacation Savings Club
- 6.—Duodami Travelers Checks
- 7.—Notary Public
- 8.—American Express Money Orderiai.

Be to, kiekvienas taupytojas dar gali išsimaityti čekius, apmokėti gazo bei elektros bilas, nemokėdamas nieko už šiuos patarnavimus.

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 v. p.p.

JOHN PAKEL, Prezidentas

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6234 So. Western Ave.

Telef.: GRovehill 6-7575

yra toliau į vakarus, negu Los Angeles! Nesunku įsitikinti, kad įaurinis Europos taškas Nord-tapas, Vilnius ir Port Elizabeth ? Afrikoje yra ant to pat mediano.

Daug keistesnis palyginimas pagal paraleles. Kaunas ir Vilnius turi tą pat geografinį platumą, kaip... pietinė Aliaskos žalis, Hudsono įlanka, šiaurinė Labradoro dalis Kanadoje, Airijos šiaurė, Sibiro Čeliabinskas, Omskas, Baikalo ež. šiaurinis galas, Ochotos jūra, Kamčatkos pusiasalis! Už Vilnių toliau į šiaurę yra Kopenhaga ir Maskva, nekalbant apie Stokholmą ir Helsinkį. Chicago turi tą pat platumą, kaip Korsika, Roma, Tiflis, Hakodate šiaurės Japonijoje. Pats pietinis Didž. Britanijos taškas yra toliau į šiaurę, kaip pats šiaurinis J. A. V. taškas.

Kiekvienas Chicago gyventojas įsitikins, kad Virginia yra pietinė valstybė. Tačiau Kairo miestas Illinojuje yra toliau į pietus, kaip, pvz., Richmond, Virginijos sostinė!

Panamos kanalu keliaujama iš Atlanto į Pacifiką, į vakarus. Tačiau laivas plaukia į pietų rytus, priešinga kryptimi. Colon, kanalo gale Karibų jūroje, yra toliau į vakarus, kaip Panama City ties Pacifiku!

SOPHIE BARGUS RADIO PROGRAMA

IS WGES stoties — Banga 1390 PIRMAID IR PENKTAD. 8-45 iki 9:30 val. ryte. SEŠTAD. 8:30 iki 9:30 ryte. PIRMAIDENIO vak., nuo 7—8 v. Sekmad. 8:30—9:30 v. r. ir stoties WOPA — 1490 kil. 7121 SO. ROCKWELL ST. Chicago 29, Ill. HEMlock 4-2413

GUŽAUSKU

BEVERLY HILLS GALINČIA Geriausios gėlės dėl vestuvų, banketų, laidotuvių ir dėl kitų visokių papuošimų. 6901 SO. WENTWORTH AVE. Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

PIGLIAI IR SAUGIAI PERKRAUSTAU

BALDUS VIETOJE IR IS TOLIAU K. EIDUKONIS

Turite daugybe didelį sunkvežimį ir apdraudus 6930 S. Talman, Chicago 29, Ill. Tel. GRovehill 6-7096

JUCUS SISTERS RESTAURANT
(Naujai) dabar atidarytas
Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį. 29 metai toje pat vietoje.
1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

AUTOMATIŠKAS ŠILDYMAS AL. STANGIAUSKAS ir AL. LAKPUS

Instaliuoja naujiems ir seniems namams American Standard ar kitų geriausių Amerikos firmų gazu, alyva ar anglimis kurenamus pečius (furnaces).
Daro gazo ir alyvos pakeltilimus Deda stogams rinas (gutters).
Instaliuoja moderniausius "Victor" automatinis šalto oro vėdintuvus — Automatically "Victor" Room Air Conditioners.
Lengvos išimokėjimo sąlygos
Pilnas draudimas ir garantija
1337 SO. LARAMIE ST. CICERO
Olympic 2-6752 2-8492

PASKOLAS
ANT PIRMŲ MORGICIŲ DAROME
LENGVAIS ISMOKEJIMAI
DEL PLATESNIŲ INFORMACIJŲ KREIPKITES!

MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. CERMAK ROAD TEL. Virginia 7-7747

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS

Perdirbami motorai, stabdžiai, transminijos, keičiamos dalys. Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Garantuojamas darbas.
M. ČESAS — A. STANEVIČIUS
1835 CANALPORT Tel. Dirbtuvės SEeley 3-2146
Namų KENwood 8-3092

LIETUVIŠKA ISTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS
CRANE & LOAN ASS'N
INSURED UP TO \$10,000
2555 West 47th St. LAF. 5-1083
CHICAGO 32, ILL. B.R. PETKIEWICZ PRES.

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Mūsų bendrovės laikomi pinigai yra apdrausti iki \$10,000 Pradėk taupyti tuojau. Mes mokame augštus dividendus

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASS'N.
4038 Archer Avenue Telef. LAFayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS
Už Taupomus Pinigus Mokame 3 1/2 Nuošimčio

10 ATSAKYMŲ

KODĖL APSIMOKA TAUPYTI STANDARD FEDERAL ĮSTAIGOJE:

TURTAS — \$46,000,000

1. Ji yra stipriausioji taupymo įstaiga.
2. Dabar ji moka 3% dividendą.
3. Ji yra grynai lietuviška įstaiga.
4. Jos Atsargos Fondas didesnis negu \$3,600,000.00.
5. Cash, Gov't. Bonds ir G. I. paskolų, dalinai garantuotų U. S. Gov't., \$34,000,000.00.
6. Namai ir visi įrengimai priklauso
- Standard Federal, bet knygosė jų vertė yra tikrai \$1.00.
7. Ji saugiai ir konservatyviai vedama.
8. Per 45 metus ji visados visiems išmokėjo pagal pareikalavimą.
9. Visuose jos skyriuose mandagus ir teisingas patarnavimas.
10. Kiekvieno sąskaita F. S. & L. I. Corp. apdrausta iki \$10,000.00.

PINIGAI PADETI PRIEŠ 11-TĄ MĖNESIO DIENĄ NĖSA DIVIDENDUS NUO PIRMOS

JUSTIN MACKIEWICH, President

ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaro.

Standard Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: Virginia 7-1141

GENOCIDO IMPERIJA

DR. JUOZAS PRUNSKIS

Pietų Amerikos įtakingas žurnalas "Criterio" savu laiku rašė:

Lietuva, nedidelė Baltijos valstybė, atrado Kazimiere Verax aistringą gynėją, kurs pelno mūsų pagarbą ne tik, kad ji yra įkvėpė kilnūs jausmai, bet ir todėl, kad parašė informacinį veikalą, su gausiomis ir tikromis žiniomis, aprūpinantį gausia bibliografija, vengiantį nesąžiningų perdėjimų, kuris gali būti geras vadovas norintiems greit susėti istorinius ir politinius duomenis apie Lietuvą ir problemas, kurios ją spaudžia.

Sitokio pagyrimo mūsų lietuvis K. Čibiras-Verax susilaukė iš ispaniškosios kultūros auklėtinių — Pietinės Amerikos laikraštinių, kai išėjo jo knyga "Lituanía entre fuego cruzado" (Lietuva tarp kryžinės ugnies). Po to sekė jo veikalai "Europa o Genghis Khan? Lituanía y la URSS" (Europa ar Džingis Chanas? Lietuva ir SSSR), "Diez anos de martirio" (Kankinystės dešimtmetis), o dabar "neseniai Kolumbijoje J. Rimašausko rūpesnių buvo išspausdinta "El imperio del genocidio" (Genocido imperija). Ir šiame veikle K. Čibiras-Verax pasireiškia kaip rūpestingas faktų rinkėjas ir įtikinantis vertintojas.

Šiame veikle aptinkame įdomių, net ir apsiskaiciusių mažiau žinomų faktų. Pvz.:

— 1914 metais Rusijoje gyventojai taip skirstėsi: ūkininkų 74%, padienų darbininkų 13%, laisvųjų profesijų žmonių ir valdininkų 2%, vidurinėsios klasės 4%, augstosios klasės ir kitų 3%. Po 23 sovietinio režimo metų, 1940 m., gyventojai taip pasiskirstė: kolchozininkų ir žemės ūkio darbininkų 35%, pramonės darbininkų 20 — 22% valdinių įstaigų tarnautojų ir intelektualų 12 — 14%, vergų (darbo stovyklose ir kt.) 8 — 11%, augstųjų pareigūnų apie 0.02%.

— Sovietų Rusijoje raudonieji buržujai, valdančioji klasė, kuriai priklauso 11 — 12% gyventojų, gauna 50% krašto pajamų, kai tuo tarpu net "kapitalistinėje" Amerikoje 15% augstesnio ekonominio rango gyventojų tegausa 35% krašto pajamų.

— Sovietų Sąjungoje yra 125 priverstinųjų darbų stovyklos... Rytinio Sibiro miestuose 1928 m. buvo 891.000 gyventojas, gi 1939 m. jų skaičius pakilo iki 2.978.000. Jų skaičius priaugo dėl nuolatinių deportacijų, statistiniuose daviniuose ir didesnes darbo stovyklas skaitant miestais.

Autorius plačiai panaudoja naujausią šios srities literatūrą, kaip W. C. Bullitto "The Great Globe Itself", J. F. Byrnes atsiminimus, tremtinės E. Lipper veikalą apie šurpius patyrimus Dalstrojuje, VI. Petrovo pergyvenimus Kolymoje, J. Margolino parodymus D. Rousseto byloje su komunistų savitaisiais "Letres Francais"; Margolinas tolimoje arktikoje sutiko eilę lietuvių ir stebėjo juos mirštant su melodija lūpose "Tu, Lietuva, tu mano..."

Verax plačiai panaudoja atsiminimus vokiečių komunistų Margaritos Buber-Neumann, ka linto Butirkose, o paskiau bolševikų perduotos naciams.

Antroji knygos dalis — specialiai apie Lietuvą. Čia autorius skelbia, kad pagal Maskvoje veikiančio Etnografinio instituto duomenis, prof. Potapo ir kitų savestus to instituto Lietuvos sekcijoje, iš Lietuvos "vidaus emigracijos keliu" 1940 — 1952 m. išvyko 780.000 asmenų. Iš kitos pusės į Lietuvą atvyko 680.000 asmenų iš sovietijos. Medžiagą tiems duomenims Maskvos institutas gauna iš MVD ir MGB. Kazachstano radijo stotis Alma-Ata mieste (sostinėje) 1951 m. rugpj. 24 d. pranešė, kad į tą kraštą "iš Lietuvos ir Latvijos atvykusių 160.000 šeimų kuria čia naują gyvenimą".

Jei ir galima suabejoti sovietinių statistikų tikslumu, vis dėlto tai dar vienas įrodymas, kad tremiama labai daug. Autorius palygina nusikaltimus už kovinius kriminalus. Duoda sovietų darbo kodeksą, kuriame yra gyvi įrodymai apie komunistų įvestą priverstinio, vergų darbo sistemą.

Ispanų kalba perspausdinamos konfidencialios instrukcijos apie trėnimus iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos, pagaliau cituojama genocido konvencija.

Tiesą, lietuviui skaitytoji daugelis faktų jau bus žinoma; lietuvis gal norėtų vietos autorius lengvesnio pobūdžio komentary rasti dar daugiau informacijų; autoriui naudojant įvairius šaltinius ir pertiekiant įvairių liudininkų pareiškimus gal sunkoka buvo knygoje i. laikyti sistemingumas ir išvengti grįžimų prie tos pačios rūšies medžiagos. Tačiau episkriptai — veikalas labai vertingas

ŽIURĖKITE

Kas Yra Mūsų Pirkėjai!

Geriausios žmonės — kaip eiliniai, taip ir profesionalai — iš arti ir toli lanko

METRIKIŲ
FARM FOOD CO.
KRAUTUVĖ

1804 West 47th Str.
Arti Wood Str.

Telef. YArds 7-8393

VYRIAUSIA LIETUVIŠKŲ VALGIŲ BOSTINĖ

JUDITA

Metrikaitė

SURIŲ KARALAITĖ

ST. ANGELA ACADEMY

CONDUCTED BY THE SISTERS OF THE HOLY CROSS
MORRIS, ILLINOIS, 60 Miles West of Chicago

A BOARDING SCHOOL FOR GIRLS

High School, Commercial and Music Departments

REGISTRATION SEPTEMBER 7th

For information write or phone The Registrar

MORRIS, ILL.

Phone 662

kaip lietuvių kovose dėl laisvės, taip ir pačių ispaniškai kalbančių tautų painformavimui apie raudonųjų vykdomą genocidą, kad tos tautos suprastų pavojų iš klastingojo komunizmo ir jam spirtųsi. Tuos baismus dar paryškina knygos gale pridėtos nuotraukos bolševikų žiauriai nužudytų žmonių Lietuvoje.

Šioje knygoje telpas sovietų genocido ir vergijos aprašymas uždegs ne vieną skaitytoją, nes, kaip sako veikalo pabaigoje kar-tojami Leono Blumo žodžiai:

— Neiviera tauta negali jaustis laisva, jeigu pasaulyje yra bent viena šalis paversta.

Radioaktyvus vėžio gydymas

Oak Ridge laboratorijoje pirmą kartą išskirtas radioaktyvus cesijus, svarbi medžiaga kovoje su vėžio liga. Cesijus padarytas mažomis, pusės dolerio didžio plokštėmis, ir jų radioaktyvumas prilygsta svarbi radiu-mo, kursor dabartinėmis kainomis kainotų daugiau kaip milijoną dolerių. Cesijus gali paverduoti rentgeno spindulius, radiu-mą ar radioaktyvų kobaltą. Jo veikimas labai ilgas, numatoma, kad gali užtekti net 1.600 metų. Cesijus yra sidabro baltumo metalas, jo mažai kiekiai randami augalų pelenuose ir mineraliniuose vandenyse. Pirmą kartą jis buvo atrastas 1860 metais.

Sprogstančios žvaigždės

Astronomai yra nustatę, kad kaikuriuose žvaigždėse suirsta pusiausvyra tarp svorio žvaigždės paviršių gaubiančių medžiagų ir tarp spaudimo jų viduje esančių dujų, ir žvaigždė spro-gsta. Tuo būdu atplysiosios dalys kartais skrieja 600 mylių greičiu per sekundę. Sprogstant žvaigždžių šviesumas padidėja. Kaikurių pasidaro net 25.000 šviesesnės už saulę (jeigu ir ji būtų taip dideliame atstume).

Saulės energiją paverčia elektra

Bell Telephone Laboratorijos demonstravo naujai išrastą įtaisą, kurs saulės spindulius paverčia elektros srove, kuri įstengia telefonų laidomis perduoti žodžius ir muziką. Mokslininkams pavykė net 6% saulės energijos paversti elektra. Įtaiso pagrindinė dalis — silikono sluogsniai. Silikonas padaromas iš smėlio. Silikono sluogsniai naudojami labai pioni — panašaus storumo kaip skutimosi peiliukai.

"Šiukslynas" be dugno

Bardmatic bendrovė, esanti Muskegon, Mich., išrado vadinamą be dugno šiukslėms dėžę. Į ją sumestos įvairios atmatos, net kaulai, specialiu skiediniu sutirpinamos ir įsisunkia į žemę.

Plečia inžinerijos studijas

Loyolos universitete Los Angeles mieste yra statomos naujos inžinerijos studijų patalpos, kurios kainuos \$350.000.

ECKROOD NURSING HOME

turi vietos gydytojų pacientams, sveikstantiems ligoniams, senyvi-siems bei choniškiems invalidams.

PRIVATES NAMAI—LICENSED

Gražus kiemas.
Puiki slaugų priežiūra.
Dietos atsargiai išpildomos.
Puikus maistas.
Labai gera vieta katalikams ligoninms.

Mėnesinė sąvaitinė kaina.

226 N. STATE ST.
BELVIDERE, ILL.

Važiukite Route 20 arba imkite Greyhound Busą — Naujojoje stoty.

SACRED HEART MISSIONARIES

1854—M.S.C.—1954

Join the Missionaries of the Sacred Heart in their 100th Anniversary Year to work in home or foreign missions. Lack of funds—no obstacle. 8th Graders and High School students apply for Minor Seminary, College and University students for Clerical Novitiate. Young men, 18 to 35, may also join as Brothers.

Write today to:
Director of Vacations
SACRED HEART MISSION SEMINARY
Geneva 4, Illinois

LET'S MEET AT
CHRISTOPHER'S
10352-54 S. WESTERN
For A Snack Or A Steak Until
4 O'Clock In The Morning
Air - Conditioned
Hilltop 5-0700

COME IN TODAY
at the
Newly Opened
ROSANGELAS PIZZERIA
2807 1/2 W. 95th St.
• RAVIOLI • SPAGHETTI
• CHICEN • SHRIMP
A Reputation which we will
live up to.

A — ACME ROOFING,
HARDWARE & PAINT CO.
Bet kokios rūšies stogas uždėdamas ir pataisomas. Dumtraukiai pagaminami, pataisomi ir "tuokpointed". "Gutters" ir "downspouts" įtaisomi, pataisomi, dažomi.
Pilnai apsidraudę, darbas garantuojamas. Krautuvės atdaros kasdien, sekm. ir šventd. nuo 7 v. r. iki 10 v. v.
LAWdalle 1-6047
3725 Roosevelt Road

AUDYKLA JUOSTA
Sav. Kazys Prišmantas
1805 West 46 Street
Chicago 9, Ill.
Telef: LAfayette 3-3085

Gamina juostas, takelius, juosteles, pagalves vardinų, gimimo ir kito progų dovanoms. Taip pat galima gauti ir knygų.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS
K. KALNENAS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29
(3-clas augstas, durys po kairė, arti 63-šios gatvės ir California Ave.)
duoda tremtinys prieš karą baigęs Chicago universitetą.
Vienas doleris val. — privatus Vertimai, anketų pildymas, įvairūs raštai angliskai.

Father Hanley invites all his friends to the
SECOND ANNUAL CARNIVAL
S. T. STEPHEN'S
DESPLAINES, ILL.
Weds., AUG. 25 thru Sun., Aug. 29

BOOTHS • RIDES • GAMES • REFRESHMENTS
Sunday Afternoon, 1:00 to 6:00
Come and view the new church and school
Delicious Home Cooked Dinner Served
LOCATION: EVERETT AND ASH
(Just off Mannheim Rd.)
Rev. Thomas J. Hanley, Pastor Rev. Francis Cerniglia

NOCTURNAL HOLY HOUR FOR MEN

ON THE LAST SATURDAY OF EVERY MONTH AT 11 P. M.

Guard of Honor of The Blessed Sacrament
HOLY HOUR for Women... Third Sunday of Every Month — at 4 P. M.

NOCTURNAL
ADORATION SOCIETY
NOTRE DAME CHURCH
1335 WEST HARRISON STREET
CHICAGO (7), ILLINOIS

MUFFLER ĮTAISYMAS NEMOKAMAI

"LIFETIME" GARANTIA

ĮTAISYMAS ANT BET KOKIO FORD \$7.05 | ĮTAISYMAS ANT BEVEIK VISŲ CHEVROLET \$6.65

JUMS BELAUKIANT

MUFFLERIAI IR VAMZDŽIAI VISIEMS AUTOMOBILIAMS
Nuo pirmadienio iki šeštadienio 8 iki 6; sekmadienį 9 iki 2:30

MARTIN MUFFLER SALES

6547 SO. WESTERN AVE. GROvehill 6-9823

\$11, 800 — PLUS SKLYPAS

4 KAMBARIŲ MŪRINIAI NAMAI

Atdari apžiūrėjimui šeštadieniais ir sekmadieniais

3933 WESLEY AVE., STICKNEY

Taip pat plus sklypas, 3 mieg. kamb. už \$12,800

• PLYTŲ KONSTRUKCIJA •

- Lannon Stone papuošimai
- Pilnas rūsys
- Gražios "Flush" durys
- Beržinės spintos
- Ažuolo grindys
- Įtinkuotas
- American Standard spalvų vonios įrenginiai
- "Forced Air" automatikas ALIEJUM ar GAZU apšildym
- Pastumimos garderobų durys

SLAGER & CO., BUILDERS

2613 SOUTH 61st AVE., CICERO TOWNhall 3-8811

SUTVARKYKITE LAIKU SAVO AUTOMOBILĮ

Stasys Dapkus
3255 S. Union Ave. Tel. CALumet 5-1127
Pritęsęs mechanikas, turįs moderniausius įrankius gerai ir nebrangiai pataiso, karo-rosėriją ir nudažo, taip pat sureguliuoja motora, kad taupiau naudotų benzina ir alyva. Dirbtuvės yra 3231 Lowe Ave., įvažiuoti reikia iš lėtos. Kas negali atvažiuoti į dirbtuvę, skambinkite telef. susitarimui.

K. GASIŪNAS MOTERŲ ROBŲ SUVEJAS

Priima moteriškų kostiumų ir paltų užsakymus. Iš įvairių kailių užsakyti paltai duodami išmokėjimui. Jie toli pralenkia savo kokybe gatavus ir pigiau kainuoja.

6715 SOUTH MARSHFIELD AVENUE
Chicago 36, Illinois . . . Tel. REpublic 7-6329

DIENRAŠTIS MĖNESIUI NEMOKAMAI!

Didelis šių dienų įtepmas, karo ir kitos galimybės verčia visus atsidėti sekti kasdienius įvykius. Tam reikalingi dienraštis darosi būtinybė.

Šiais metais sučia 50 metų kaip iškovota spaudos laisvė. Tas jubilėjus tebūnie minimas šikiu: kiekvienose lietuviškuose namuose "lietuviškas" laikraštis, o šiuo metu — lietuviškas dienraštis. Dienraštis "Draugas", pats švedamas 40 m. sukaktį nuo įsikūrimo Chicagoje, daro iš savo pusės auką: naujiems skaitytojams sūsiame dienraštį per mėnesį laiko nemokamai, tik malonėkite atsiųsti adresą savo ar kito kuro tuo interesuojasi.

"Draugas" yra sutelkęs arti 1.000 bendradarbių, korespondentų ir informatorių, kas šėštadienį duoda mokslo, meno, literatūros priedą, turi specialius skyrius: moterų, jaunimo (stetidininkų, skautų, studentų), sporto, sveikatos patarėjų; kasmet duoda \$1.000 premijos geriausiam romanui ir paskiau atkarpoje spausdina rinkinius kūrinius.

"Draugas" turi savo bendradarbius Kanadoje, Kolumbijoje, Venecueloje, Brazilijoje, Argentinoje, Čilėje, Švedijoje, Belgijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje, Italijoje, Prancūzijoje, net ir Australijoje.

Indami nemokamai "Drauga" mėnesiui Jūs niekuo neįsipareigojate, o turėsite progos susipažinti su geriausiu lietuvišku dienraščiu. Jei "Draugo" dar neskaitytė, atsiųskite savo adresą, o taip pat adresus avo pažįstamų, kurie jo dar neskaitytė ir mes per mėnesį laiko "Drauga" sūsiame be užmokėcio.

DRAUGAS

2334 South Oakley Avenue
CHICAGO 8, ILLINOIS

DISTRICT SAVINGS
and LOAN ASSOCIATION

3430 South Halsted Street

Saugesnės vietos taupymui niekur nerastė. Kiekviena saskaita yra apdrausta iki \$10,000.00. Penkiosdešimt penki metai patyrimo ir draugiško patarnavimo. STABAS KALBA LIETUVIŠKAI

NELAUKITE, NES —

rytoj jau gali būti pervėlu!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:

MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY
PHOENIX INDEMNITY COMPANY
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
COLUMBIA INSURANCE COMPANY

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams St. Room 1043
Telefonas CEntral 6-5208

"Drauge" rasite vėliausių, įdomiausių žinių.

AR NORITE BUTI KUNIGAIS?

Tėvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arklyvskupo Matulevičiaus, MIC, atgavinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe: Dievui leidžiant jie darbuosis ir Lietuvoje: jie veda mokyklas; redaguoja laikraštus; skelbia misijas. Paslaukokite Dievo tarnybai: darbuokitės po Panelės šventiausios vėliava; stokitė į Tėvų Marijonų Kongregaciją; rašykite novicų vedėjui. Laikite pažymėkite kiek mokslo baigėte, kiek amžiaus ir koks sveltkatos stovis. Laiką atsiųskite žemiau paduotu adresu.

AR NORITE BUTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?

Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie dirbtų įvairius vienuolių darbus mokyklose, spaustuose, raštinėse, bažnyčiose ir kitur. Labai pageldaujami moką kokį amatą. Norintiems pamokti kokio amato bus sudaryta proga. Paaukokite savo jėgas, gyvenimą ir sveikatą Dievui ir Panelės šventiausios vėliavai. Tapkite Broliais Marijonais. Susirašykite su novicjato vedėjui: pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus.

MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY,
CLARENDON HILLS, ILLINOIS

Veatūra Garcia Calderon

YAKU - MAMA

Savo amazoninėje lūšoje, skambios Ucayali upės (Amazonės įtakos, 1,000 mylių ilgio. Vert.) pakrantėje, Henaras Valdivianas nustebęs pamatė, jog maistas ir šoviniai jau besibagia. Jo ištikimas tarnas, konivų padermės indėnas, kuris taip puikiai strėlėmis tuojo riebias beždžiones, paversdamas jas retu skanumynu, išvyko, kaip jis sako, "pasivaikšioti". Dvi ar trys dienos paslaptinio klajojimo po girią, iš kurios grįždavo su jaukiu naminiu šypsniu, pilnas kraujuotų orchidėjų ir akis veriančių peteliškių jo mažiui.

Kaip jis galėjo palikti vieną septynių metų sūnų, kuris, išaugintas Loreto indėnų, jau turėjo laukinių gėvumą? Išėjo į upės pakraštį ir veltui ilgą laiką švilpė. Srovės viduryje burbuliukų verpetas atrodė jam atsiliejęs, tačiau užsispyręs smauglys nepanorėjo pajudėti. Jis buvo ten tikriausiai, bemiegodamas ir bevirškindamas, van deninėje vienuose vakar sumedžiotą šerną. Nusiminęs, pagaliau, Henaras pagriebė peilį ir šautuvą, lūšoje uždarė Henarą, nepaisydamas jo lepinamojo vaiko pasipriešinimų ir rūščiai jį išbarė:

— Saugokis išeiti! Aš tuoj sugrįšiu.

Norėdamas jį paguosti ir palikti ramų, išeidamas davė jam žvakę ir patroną skruzdėlių skruzdėlių, kurios laukinukams vaikams atstoja saldinius.

Iškirtinėdamas vieną gumos medį jis tarėsi matęs tigrą, tank mėje jį betykojanti. Jis gerai žinojo papročius nuostabaus maštinio žvėries, kuris per ištisas dienas sekioja iš paskos savo auką ir puola gerai įsižiūrėjęs į savo priešininko žingsnius ir judėjimus. Praeitom naktim, mėnesienos šviesoje berūkdamas savo pypkę, pastebėjo šitas dvi raudonas šviesas, klaidžiojančias ir hipnotizuojančias tamsumos arkoje. Šivis akimirkai jas išblaškė: tačiau seklys grįžo, ir gumos rinkėjas, atviram ore besvajodamas ir leisdamas dūmų kamuolius, šurpo nukrečiamas, galvojo: "Jau tigras čia manęs laukia".

Savo eldijoje pasirovui plaukdamas, Henaras pagalvojo, kad būtų geriau labai nenuotoli. Pirminė, kad už dviejų upės alkūnių, "gyvačių tarpeklyje", šalia wito indėnų apieistos lūšnos, atras savo nuostabų ir paslaptinę telegrafą: **manuarė** (storą kamieną, su tokiu keistu sugebėjimu išgręžta, kad sudavus į jo apskritus gumbus, visa giria penkias mylias aplink staugte staugia). Jo tarnas jį išmokė naudotis tuo bevieliu telegrafu ir, tikriausia, koks draugiškas indėnas išgirs jo tolimą pranešimą, o gal Gutierrez, turtingiausias apylinkės gumos rinkėjas, atsitys savo pasiuntinį su maistu ir šoviniais.

Iš tankmės eldiją pasiekė toji karšta kvaptis, kuri visados jį svaigino savo puvancio rojau radiavimu. Giria siekė paupį ištiesdama savo rėkiančias ir kalbančias šakas, svaiginančioje augstumoje vainikuotas beždžionėmis ir trispalvėmis papūgomis. Baisiai triukšmaudamos pralėkė mažos, žalios papūgėlės, kaip kad audros sulaūyto medžio išblaškyti lapai. Eldija žvimbė, tarsi kokia strėlė ar tranas. "Bus vargingas grįžimas", pagalvoja Valdivianas, vos įleisdamas irklą į putojantį vandėnį.

Vienišoje lūšoje vaikas pradėjo graužti spermacetinę žvakę. Paskui paskruzdintas skruzdėlės, kurių skonis panešėjo jį angliška saldini, apšlakstyta pipirais, ir per ketvirtį valandos jomis gardžiavosi. Troškulys pradėjo jį kankinti ir jis energingai pajudino duris. Norėjo išeiti prie upės, išsimaudyti pakraščio sietuvoje, kaip kad visi tos srities vaikai, bet Henaras išeidamas bambukiniu virvū duris paliko priremęs milžiniško negyvo vėžio šarvais. Septynių metų Herkulis konivų kalbariuko:

— Yaku — mama! Yaku — mama! (Upės motina. Vert.)

Upėje baltus nasrai iškilo iš vandens, lėtai prasižiodami. Tamsūs dvišakis liežuvis dar tingiai gėrė kunkuliuojančio vandens vėsumą. Pamažu smauglio kūnas išnirio pakrantėje, švelniai šliauždamas lapus. Mažiausia buvo penkerių metų ilgio ir nukritusių lapų spalvos. Vaikas svulpojo delnais ir nudžiugęs sušuko, kai nepaprastas šliužas atėjo į jo šaukimą, šokinėdamas kaip kad naminis šuo, nes ištikrųjų yra laukinių vaikų šuniukas ir tarnaitė. Tik tie, kas negyveno Peru rytinėje dalyje, nežino koks jis gali būti puikus bičiulis, jeigu jį sugebančios rankos prijaunkina. Niekio kito neklausė, išskyrus to nyktūliškio tirono, vėžių ir smauglių raitelio, kuris sukišdavo į jo nasrus savo kumštį ir strėlę skuto jo žvynus. Vienu uodegos smūgiu besistumias šliužas nusvėdė šarvus nuo durų ir kokeituojančios balerinos mostais įžengė į vidų. Besijuokdamas, Henariukas sušuko:

— Upa!

Smauglys jį apvyniojo uodegos galu, kad iškeltų ligi lūšnos stogo; tačiau staiga suerzintą galvą pasuko girios link. Pakilo pakrypęs, tarsi negyvas medis. Jo žvynais tada perbėgo elektrinis braškėjimas ir uodega pradėjo plakti lūšnos aslą, baisiai persigandus mėlynai žaliai papūgai, kuri suposi ant savo retėžio. Nejudėdamas, krauju patvinusiom akim, atrodė besiklausęs daugiopame medžių šlamėjime, kažkokio jam vienam nežinomo šnabždėjimo. Tolumoje beždžionės triukšmingai

Gatvė Bayreuth mieste

pradėjo spiegti. Kuriam nuošaliam užkampyje pasimirė medis? Jų minia, kaip kad išvaikyti paukščiai, pakilo įieškoti kitos pastogės perpildytos girios skruzdėlyne, virš triukšmingos upės. Reikėjo turėti smauglio klausą, kad tokiame užesy išgirsti lengvą drėskimą.

Girios tigras vienu šuoliu atsidūrė viduje, susigūžo, įsiutusiai uodega plakdamas šonus. Lyg kad laukinė motina, smauglys pirmiausia pasirūpino vaiku, švelniai jį nubloksdamas į dulketą lūšnos užkampį. Prasidėjo kova, tyli ir atkakli, kaip kad indėnų grumtynės. Žvėris šoko į priešininko nasrus, tačiau jo nagai atrodė nulūžo ir akimirksniu buvo apsuptas nejudamo tinklo, kuris subraškino jo šonkaulius. Vienas nagas sudraskė gyvatinį liežuvį, ir neapsisėkėdamas skausmu, smauglys akimirkai atleido apkabinimą, kad tuoj vėl užmestų kilpą. Nuaidėnų riksmas, pasibaigęs sunkiu alsavimu. Tryško kraujas iš dvi gubo šaltinio ir jau asloje tebuvo galima išskirti raudoną sūkurį, kuris palengva rimo ligi pagaliau pavirto nejudančia juo do kraujo bala.

Vaikas į viską žiūrėjo, pirma su neaiškiu siaubu, paskui su žiūrovo džiaugsmu.

Kai po šešių valandų sugrįžo Henaras Valdivianas ir iš vieno žvilgsnio suprato kas buvo atsitikę, karštai prispaudė prie savęs blažytį, bet tučtuojau, rankas glostydamas negyvus savo naminio smauglio nasrus, savo laukinės auklės nasrus, šnabždėjo ir su keistu švelnumu ai-manavo:

— Yaku — mama! Vargšas Yaku — mama!

Išvertė P. Gaučys

Moters atžvilgiu Asyžiaus šventasis elgėsi kaip tikras riteris: jis gynė ją visų pirma nuo savęs paties.

— Dr. A. Maccina

Atominės fizikos pradininkė

Prieš dvidešimt metų, 1934 m. liepos mėnesio 4 dieną, Valence prie Rhone mirė viena žymiausių mūsų laikų moterų Marie Curie, Paryžiaus Sorbonne profesorė, kuri du kartus buvo apdovanota Nobelio premija.

Curie gyvenimas panašus į legendą: jauna Varšuvos universiteto profesorius dukterė lenkė Maria Sklodowska, protestuodama prieš caro priespaudą, išvyko į Prancūziją. Pradėjo studijas Paryžiaus Sorbonne. Studijavimas sunkus: didelis neturtas. Iš karto gavo laboratorijos tarnaitės vietą. Dabar ji galėjo užsidirbti pinigų, bet jų užteko tik užsimokėti už šaltą pastogę ir už maistą, kurį si darė tik arbata, duona ir vaisiai.

Tuo laiku ji sutiko jauną mokslininką Pierre Curie, kuris buvo darbo fanatikas ir labai gabus mokslininkas. Toks tokių sutiko. Susikūrė laimingą šeimą. Dabar ejo metai įtempto sunkaus darbo, kuris 1898 metais apvainikuotas dideliu laimėjimu. Curie šeima atrado radiumą, kuris dabar svarbus medicinai. 1903 metais jiems suteikta chemijos Nobelio premija.

Po trejų metų nelaimingas įvykis nutraukė Pierre Curie gyvybės siulą. Sorbonne pakvietė Marie Curie profesorė. Dabar ji užėmė vyro katedrą ir nepailstamai tęsė mokslo darbą. 1911 metais už polonium elementą Marie Curie antrą kartą gavo Nobelio premiją.

Marie Curie buvo tvirtos charakterio moteris. Dirbo kasdien daugiau kaip po dešimt valandų, kukli ne tik tada, kada slėgė skurdas, bet ir pasiekus augstos garbės, mėgo kitiems padėti, daug skyrė laiko savo mokiniam, kurių susirinkdavo didelis būrys iš viso pasaulio.

Marie Curie buvo asmenybė, kuri gyveno ir dirbo mokslui ir įrodė, kad ir moterys gali pasiekti aukščiausių mokslo laimėjimų.

Mirė ji 66 metų amžiaus, anemija. Gydytojų biuletenyje pažymėta, kad šią ligą sukėlė radiumo spinduliai, su kuriais Curie visą laiką dirbo.

— V. Lit-kis

Radioaktyvios liekanos

Atominę energiją planuojant panaudoti pramonei susidaro nelengvas klausimas, kur padėti atominę energiją duodančių medžiagų liekanas, kurios paprastai spinduliuoja pavojingais spinduliais. Tam dabar yra kelias būdų: nuleidžiama jas giliai į tam tyčia paruoštą tanką 5 — 7 pėdos po žeme; antras būdas — sudeginti, bet vis dar lieka radioaktyvūs pelenai, ir klausimas — kaip juos kur nudėti; dar vienas būdas — radioaktyvines liekanas ikepti į plytas ir jas užkasti žemėse arba — jas įpakuoja į cemento indus ir palaidojama jūrų ir vandenynų gelmėse, apie pusantros mylios nuo paviršiaus.

401 stipendija

Baigusieji katalikų augstesniųjų mokyklų Bostone šiemet gavo 401 stipendiją testuoliau mokslus. Stipendijų bendra vertė siekia apie pusę milijono dolerių.

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMAI PRISTATOME VISOKIŲ RŪSIŲ MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez. 3039 So. HALSTED ST. Tel. Victory 2-1272

Jei savo vasaros atostogų metu — vasarvietėje ar būdamas namuose — nori jautiai patirti lauką ir girdžiai pasijauti žiurkį, pasaulinio garso raišytojo — GUARESCHI — veiklą

DON KAMILIAUS MAŽASIS PASAULIS

Sulietunintą A. Sabaliausko. 325 ps. Kaina \$250.

Užsakymus ir pinigus siųskite: DRAUGAS 2334 So. Oakley Ave. CHICAGO 8, ILL.

TU IR JI

knyga jaunuoliams. Parašyta Hardy Schilgen, S. J. Išversta kun. Ant. Bieliūno, S. J. Buvo išleista Kaune 1932 m. ir iš to leidinio perspausdinta Chicagoje 1953 metais. Toje knygoje įdomiai kalbama apie jaunuolio santykius su mergaite. Nors ši knyga yra skiriama berniukams, bet ji gali tikt ir mergaitėms pasiskaityti. Kaina \$2. Gaunama "Drauge", 2334 So. Oakley Ave. CHICAGO 8, ILL.

Psalmynas - psalmių knyga

Vertimas lietuvių kalbon — Dr. Juozapas Skvireckas — Kauno Arkivyskupas Metropolitai. "LUX" leidinys. 224 pusl. Kietais viršeliais. Kaina \$1.00. Gaunama

"DRAUGE" 2334 So. Oakley Ave. Chicago 8, Illinois

Pirkite Apsaugos Bonus!

PIRKITE TIESI OG NUO MR. NELSON — savininko — St. Casimir Monument Company 3914 West 111th Street Vienas blokas nuo kapinių. Didžiausias paminklams planų pasirinkimas mieste. Telef. Cedarcrest 3-6335

Vestuvės, krikštynos, pobūviuose ir namuose tinkamiausia vartoti yra — LIETUVIŠKI SALDAINIAI KAUNAS, VILNIUS, PALANGA VARDAS SOKOLADINIAI VAISINIAI, SALTMETINIAI, KARVUTĖ ir kitokios rūšys Vartotojai reikalaukite visose lietuviškose maisto krautuvėse. Prekybininkai užsakykite tiesiai iš gamyklos. Mr. Stasys Petrauskas, 838 W. 33rd Pl. Chicago 8, Illinois

P. & J. JOKUBKOS Laikrodžių, Brangenybių, Radijo, Televizijos Krautuvė (Buv. Kass-Kazakausko krautuvė)

1. Sužiedotųjų ir vedybinių deimantinių žiedai, 2. Laikrodžiai, 3. Sidabro peilių, šauklių ir šauklių komplektai, 4. Foto aparatai, 5. Piniginės, 6. Zenith, Dumont ir G. E. televizijos ir Zenith, G. E. ir Bulava radijos. 7. Televizijos ir radio lempučių, 8. Žaislai ir rašymo reikmenys. Elektriniai indai. Laikrodžių ir televizijos aparatų taisymas 4102 Archer Ave., Chicago 32, Ill., Tel. LAf. 3-8617

STEPONAS C. LACKAWICZ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS TRYS KOPLYČIOS: 2424 W. 69th St. 2314 W. 23rd Pl. 10756 S. Michigan Ave. RRepublic 7-1213 Virginia 7-6672 Pullman 5-1270

ANTHONY B. PETKUS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS 6812 SO. WESTERN AVE. 1410 SO. 50th AVE. CHICAGO, ILL. CICERO, ILL. GRovehill 6-2345 TOWnhall 3-2109

JOHN F. EUDEIKIS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS 4605-07 South Hermitage Avenue Tel. YArds 7-1741-2 ir Bishop 7-9481 4330.34 South California Avenue Telefonas LAfayette 3-0440 AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

LIQDĖSIO VALANDOJ Sankite MAŽEIK & EVANS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI 6845 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia RRepublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta Tiesa, kurie gyvena kitose miesto dalyse: gausime kopyčią arčiau jūsų namų.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS Ambulansų patarnavimas yra teikiamas dieną ir naktį. Reikalinge sankite mus. Mes turime kopyčias visose Chicagoje ir Roselande dalyse ir tuojaus patarnaujame.

ANTANAS M. PHILLIPS 8307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401 PETRAS P. GURSKIS 659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711 ALFREDAS VASAITIS-VANCE 6126 W. Roosevelt Road Tel. OLYmpic 2-5245 POVILAS J. RIDIKAS 8354 S. HALSTED STREET Telephone YArds 7-1911 LEONARDAS F. BUKAUSKAS 10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. Commdore 4-2228 JURGIS F. RUDMIN 3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1188-1189 JULIUS LIULEVICIUS 4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572 LEONARDAS A. EZERSKIS 1646 WEST 46th STREET Tel. YArds 7-0781 VASAITIS — BUTKUS 1446 SO. 50th AVE., CICERO 50, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

REFINANCE

AUTOMOBILIO MOKESČIAI

Jei jūsų dabartinis mokeskis yra per augstas, leiskite Drovers perfinansuoti jūsų automobilį žemomis mokėjimo sąlygomis.

yra lengva bendradarbiauti su DROVERS

The Drovers Banks

47th Street & Ashland Avenue Yards 7-7000

...OUR 71st YEAR

Akademinių Prošūvaistės

No. 11

REDAGUOJA REDAKCINIS KOLEKTYVAS:

V. KLEIZA, R. MANTAUTAITĖ IR V. P. VYGANTAS
Chicago 29, III. Tel. RE. 7-0583

Redakcijos adresas: V. KLEIZA, 7248 S. Fairfield Avenue

KALBĖKIME APIE SAVE

K. A. KEBLINSKAS, Brockton, Mass.

Vienas iš svarbiausių uždavinių, kuriuos mums užklauna tremtis, yra tinkamas Lietuvos reikalų reprezentavimas svetimųjų tarpe. Klaidingas yra kaimo nusistatymas, kad šis darbas tai vien mūsų politinių vietnėjų uždutis. Informacinis darbas yra toks platus ir toks įvairus, jog jį pilnai atlikti nebūtų galima net sumobilizavus visas mūsų pajėgas tremtyje. Užtat skleistis žinias apie mūsų tautos dabartinį vargus ir mūsų išsilavinimo viltis yra pareiga, saistanti ne tik politinius junginius, bet ir visuomeninius bei kultūrinius sambūrius, jaunimo organizacijas, pagaliau ir kiekvieną svetur esantį lietuvį.

Reikia džiaugtis, kad mūsų studentija supranta šią pareigą ir užsienio informacijos darbe pasireiškia gerai, palyginus su kitom visuomenės grupėm. Pervertę korespondencinį skyrius spaudoje, mes patirsime, kad studentai organizavo tautines parodėles savo universitetuose (Bostone), svetimsaliams rengė Vasario 16 d. minėjimus (Putname), akademinei publikai skaitė paskaitas apie dabartinę Lietuvos būklę (New Yorke), dalyvavo įvairiuose tarptautiniuose suvažiavimuose. Rezultatai gražūs, tačiau jais gėrintis nereikia užmiršti, kad nežiūrint kiek mes darbuosimės, darbas vis dar nebus pilnai atliktas. Tad ir dabar mūsų pastangos nėra pakankamos. Akademinei aplinka yra vienas iš svarbiausių taikinių lietuviškai informacijai, nes kartu su mumis universiteto suole sėdi ir būsimieji Amerikos bei kitų valstybių visuomenės vadai, nuo kurių ateityje gali didelė dalimi priklausyti mūsų krašto likimas. Būdami tai prie šio taikinio artiausiai, mes turime skirti dar daugiau dėmesio lietuviškai informacijai. Visa tai, kas buvo atsieta iki šiol, yra nuopelnas nedidelio būrio paskirytų studentų. Didelė dalis studentijos, betgi, šiame darbe beveik visai nepasireiškė. Su prantama, kad ne kiekvienas sugeba skaityti paskaitas amerikiečiams, bet paskaitavimas juk ne vienintelis informacijos būdas. Dažnai asmeniniu pokalbiu savo kolegas galima geriau pranešti apie Lietuvos reikalus.

AIŠKINAMĖS

Redakcija yra gavusi kokių Šmulkščio laišką. Jausdami, kad skaitytojai geriausiai vaizdą sudarys, išklaudydami abi puses, painformavome Aktyviusius Studentus apie koki. Šmulkščio pareiškimą ir gavome iš jų atsakymą. Spausdiname juos, tačiau norėtume tuo pačiu išnešti pagedavimą, kad ateityje pareiškimai būtų nukreipti į originalius šaltinius. Šiuo atveju koki. Šmulkščio pareiškimų prasmingiausia vieta Studentų Gairėse. Nevertėtų tokius smulkmeniškus aspektus kelti plačioje spaudoje, kuri turi svarbesniems reikalams skirti savo skiltis. Iš savo pusės gi tikimės, kad tie nesusipratimai šiuo ir baigsis.

AP Redakcija

Gerb. Kolega Redaktorium:

Maloniai Jus prašau, savo skyriuje, talpinti sekantį mano pareiškimą.

Neseniai pasirodžiusiose Studentų Gairėse (No 15), tilpo Aktyviųjų Studentų pranešimas, kuriame yra teigiama, jog Pasaulio Lietuvių Studentų Atstovybė nėra įkurta. Ryšium su šiuo pranešimu, esu priverstas išvardinti keletą faktų, kurie Lietuvių Studentų Sąjungos JAV nariams nušviečia tikrąją Pasaulio Lietuvių Studentų Atstovybės organizacinę padėtį.

(1) 1953 m. balandžio 12 d., Lietuvių Studentų Sąjungos JAV centro valdybos įgaliotinis PLSA reikalams, patiekė Australijos, Kanados, Prancūzijos ir Vokietijos lietuviams studentams planą, pagal kurį turėjo būti sudaryta PLSA. Italijos lietuviams studentams šis planas nebuvo pasiūlytas, nes dar prieš tai jie buvo pasisakę prieš jungimąsi į PLSA, arba kitą jų pačių tikslų organizaciją. Negatyvaus pasisakymo priežastis — nenoras Italijoje steigti bendrinės lietuvių studentų organizacijos.

(2) Vokietija minėtą PLAS organizacinį planą priėmė ir pasikyrė savo įgaliotini 1953 liepos 3 d.; Kanada — 1953 birželio 19 d.; Prancūzija — 1953 liepos 7 d.; Australija — 1953 spalio 10 d.

(3) 1953 metų vasarą buvo sudaryta PLSA JAV sekcija, kurioje, pagal minėtą planą, turėjo būti penki nariai. Jais suformuoti buvo J. Bilėnas, N. Gulbinskaitė, K. Kudžma, R. Ošlapas ir J. Šmulkštys.

(4) 1954 gegužės 17 d., Lietuvių Studentų Sąjungos JAV Revizijos Komisija tikrino PLSA JAV sekcijos veiklą.

(5) 1954 liepos 22 d., PLSA JAV sekcijos narys, naujosios Sąjungos centro valdybos buvo paprašytas ir padarė pranešimą apie PLSA paskutinių metų veiklą.

Su pagarba
Julius Šmulkštys
1954 liepos 30 d.

Iškilus neaiškumams norime skaitytojus supažindinti su tikrąja padėtimi. Savo informaciniame lapelyje, kuris buvo išsiuntinėtis studentams rinkimui, turime pareiškė: "Būtina įkurti Pasaulio Lietuvių Studentų Atstovybę, kuri dar ligi šiol prideramai nesudaryta." Po rinkimų pasirodė eilė tvirtinimų, kurių teigė, kad Atstovybė jau įsteigta, tačiau tam nebuvo pateikta jokių įrodymų. Todėl atskirdami ir mūsų mestus užmetimus iš buv. Centro Valdybos, Studentų Gairėse Nr. 15 pareiškėme: "Mūsų žiniomis, dar ir šiandien nėra PLSA statuto ir formalus jos įkūrimo niekur neesame pastebėję paskelbta".

Kol Šmulkščio viešas pareiškimas pakit tik mūsų mintis patvirtina. Žinoma, kad yra įsteigta atskirų kraštų sekcijos. Niekašio fakto nesame neigę, tačiau visi gerai žinome, kad nėra centrinio organo. Dar iki šios dienos nebuvo centrinio veik-

LIETUVIAI STUDENTAI KALIFORNIJOJE

D. KARALIŪTĖ, Los Angeles, Calif.

Kitoje kontinento pusėje, toli nuo visų sąskrydžių, studijų dienų bei suvažiavimų, Los Angeles lietuvių studentai vis dėlto nėra pasinėję į amerikietiško universiteto gyvenimą. Los Angeles studentų skyrius yra vienas iš jauniausių Amerikoje, tačiau smarkiu tempu skinasi sau kelią į veikliausių skyrių eiles.

1953 m. pabaigoje steigiamame susirinkime dalyvavo vos 10 studentų, bet geros studijavimo bei pragyvenimo sąlygos Kalifornijoje priviliojo gražų studijuojančio jaunimo būrį, susidedantį iš 31 nario — 17 kolegų, 14 kolegų.

Kur ir ką studijuojam?

Los Angeles akademinių jaunimas studijuoja išimties šešiuose universitetuose, įskaitant katalikiškus. Charakteringa, kad, kaip ir kituose LSS skyriuose, turtingiausia kolegoms studija šaka yra inžinerija. Pietinė Kalifornija šiai profesijai sudaro geras sąlygas, nes čia yra daug lėktuvų fabrikų ir stovybos bendrovių. Kiti studijuoja kalbas, psichologiją, humanitarinius mokslus, chemiją, ir t. t. Amerikiečių studentų, ypač vyrų, tarpe, populiariausia šaka Kalifornijoje yra teisė. Dauguma teisininkų savo profesijoje įsitaisto gan greitai gal dėl to, kad čia žmonės yra turtingesni negu bet kur Amerikoje ir mėgsta daug bylinėtis. Hollywoodo skrybių bylos prie to taip pat daug prisideda.

Studijavimo sąlygos

Studijavimo sąlygos Los Angeles mieste yra geresnės negu rytinėse valstybėse dviem atžvilgiais: 1. Kalifornijos valstybės ir Los Angeles miesto valdžios išleidžia ypatingai dideles sumas pinigų švietimo tikslams, suteikdamos progą jaunimui studijuoti nemokamai arba už labai mažą atlyginimą; 2. Šiltas Kalifornijos klimatas per visus metus nereikalauja žieminių drabužių, kuro, ir t. t., atimdamas nuo visad neturtingo studento šį finansinį rūpestį. Pz. Los Angeles Miesto kolegijoje, kurioje studijuoja 13,000 studentų, mokslos semestru atsiima tik \$6.00. Mokslo reikmenis, žinoma, studentas įsigyja savo lėšomis.

Palyginus, didelis skaičius studentų Los Angeles mieste turi stipendijas: vieni už gerą mokymąsi, kiti iš įvairių organizacijų, dar kiti taip vad. "service scholarships", kur studentas už mokslą atlygina savo darbu.

Žymesnieji mokslo šaltiniai

Los Angeles gali didžiulius technikos studijavimo galimybes. Čia yra garsusis California Institute of Technology, (Cal — Tech), kuris yra išleids visą eilę dabartinių žymių mokslininkų ir išradėjų. Mokslo lygis šianuo, kuris tvarkytų visų lietuvių studentų atstovavimo klausimą. Kai kol. Šmulkštys posėdyje, kurį jis mini savo pareiškime, buvo paklaustas, kas sudaro Atstovybę, kas jai vadovauja, jis to atsakyti negalėjo, nes sekcijos, atskiruose kraštuose veikiančios, nėra išrinktos Atstovybės pirmininko ir nėra sudariusios centrinio organo. Ta prasme tad ir nėra PSL Atstovybės, nes ji dar nėra priideramai sudaryta ir todėl ją reikia stengtis įkurti. Iki šiol veikė tik atskirų kraštų sekcijos.

Manome, kad tuo galutinai bus išsiaiškinta tuo klausimu. Jau laikas visiems pamiršti tuos nesupratimus, nes visų laukia bendras darbas. Tik tuomet studentų veikla įgaus prasmingą pobūdį.

Aktyvieji Studentai

me institute pastatytas augštas, tad ir įstojimo reikalavimai dideli.

Iš kitų universitetų pažymėtinas yra University of California at Los Angeles (UCTA), kuris neseniai pasistatė naują modernų medicinos fakultetą ir ligoninę. Kolegos, besidomintieji astronomija, gali naudotis didžiausią pasaulyje observatoriumi Mount Palomar, esančia netoli Los Angeles. Negalima taip pat pamiršti ir katalikiškų universitetų, kurių čia yra 4: 1 vyrų (Loyola) ir 3 mergaičių (Immaculate Heart, Marymount, Mount St. Mary's).

Los Angeles Skyrius

Los Angeles lietuvių studentų skyrius, vadovaujamas Vyta. Buroko ir Vlodo Muchlos, yra aktyvus ir smarkiai veržiasi į Bendruomenės gyvenimą. Kol. Jurgis Kaminskis ir Vladas Muchla yra išrinkti į vietos ALTO valdybą. Senosios kartos lietuvių studentai, su mažomis išimtimis, skyriaus veikloje nedalyvauja.

Gegužės mėn. 8 d. Los Angeles studentai pirmą kartą platusiu mastu išėjo viešumon surengdami "Akademinių Balių" vienoje iš gražesnių Los Angeles salų. Vasariniai drabužiai, atskiri staliukai, turtingas vakarienės stalas, bufetas (pradedant lemondadu, baigiant šampanu) ir graži M. Krafsto orkestro muzika sukūrė tikrai jaukią atmosferą. Sceną puošė žodžiai iš Lietuvos Himno "Ir tiesa, ir švieša mūs žingsnius telydi".

Ta pačia proga buvo praves-tas vėjus Studentų Šalpos fondui, kurį publika nuosirdžiai parėmė.

Los Angeles studentų skyriaus valdyba artimoje ateityje numato suorganizuoti dviejų savaitių studentų stovyklą kalnuose netoli Los Angeles. Laikas yra numatytas apie rugpjūčio pabaigą. Taip pat bus tęsiamas pradėtasis paskaitų ciklas lietuvių studentų aktualiais klausimais.

Studentiška išvyka

Liepos mėn./17 d. New Yorko Nepriklausomųjų Studentų sąjūdžio branduolio suruošta išvyka į Devenį ūki sutraukė daugiau kaip pusantro šimto rytinių pakraščio studentų (iš New Yorko, New Jersey valstybių, Waterbury, Hartford, New Britain, Stamford, Providence, Boston ir kitų vietovių).

Išvykos motu buvo jaunimo raginimas lietuviškumo vardan priklausyti ideologinėms organizacijoms (NSS pats ne ideologinė organizacija, J. B. — Mūsų supratimu, korespondentas klysta semantiškai. Sąjūdžio siekimai ir pareiškimai, pasirodę spaudoje bei visuomeninėje veikloje, akcentuoja idėjinį aspektą — Red.), o taip pat skatinimas tarporganizacinio bendravimo. Šiuo reikalu išvykos dalyviu buvo priimta atitinkama rezoliucija.

Apart žaidimų, mądomosi ir uždarymo šokių, kolega A. Gureckas skaitė paskaitą apie jaunimo politinius uždavinius; gi kolega V. Alksnins pravedė lauką, kurio programa išplėdė atskirų vietovių jaunimas.

J. B.

Socialistinis realizmas

"Krokodilas", Maskvos satirinis laikraštis, šitain atvaizduoja jį pačių socialistinį realizmą (moderniojo romano aptarime): "Pirmas tokio romano puslapis prasideda technišku motoro aprašymu. Apie penktą puslapį padvelkia naujuma: krintančio vandens jėgos varomų įtaisų aiškinimas. Apie 30-tą puslapį rasį staigmeną — prasideda tur-

binos smulkus aprašymas. 140-tame puslapyje randasi labai rimta painiava. Herojus nebegali paslėpti savo kančios ir iš gilumos širdies sušunka apie savo meilės objektą: "Ach, kaip aš tave garbinu, kaip tavęs ilgiuosiu, tu — mano traktorium!"

dar viena naujenybė: vaikai prašomi atnešti netinkamus "kamikus" ir kitus leidinius ir jiems bus iškeista į geras knygas ir periodinius leidinius.

Pataria vyrams daugiau: vertki

Dr. G. Heilbrunn, gyvenąs Seattle mieste, pataria vyrams labai nesistengti "vyriškai" laikytis. Esą, būtų žymiai geriau, jei vyrai sunkumui užėjus dažniau vertki. Kaip tas daktaras pranešė Amerikos Psichoanalizatoriai. Komiteto pastangomis spaudinių parduotuvės ir kitos asarų tvanas yra kelias į susikrautuvės pasižadėjo neplatinti raminaimą ir džiaugsmą. Verks-93 rūšių leidinių, kurie atrasti mas yra nuleidimas emocijų labai netinkami. Taipgi įvesta įtampos.

Blogas knygas keičia į geras

Canton, O. mieste yra sudarytas Mero Patariamasis Komitetas Kovai su Nepadoria Literatūra. Komiteto pastangomis spaudinių parduotuvės ir kitos asarų tvanas yra kelias į susikrautuvės pasižadėjo neplatinti raminaimą ir džiaugsmą. Verks-93 rūšių leidinių, kurie atrasti mas yra nuleidimas emocijų labai netinkami. Taipgi įvesta įtampos.

Paskutiniu metu studentai pradėjo aktyviau reikštis spaudoje. Neseniai Naujienose pasirodė akademinių skyrius "Studentų Dienos". Redaktorais yra L. Sabaliūnas, L. Širmulytė ir J. Šmulkštys; visi studijuoja Illinois universitete... Šėjos laikraštį įvestas skyrius "Vivat Academia". Gaila, kad skyriaus redaktoriai skaitytojų lieka nežinomi... Kario redakcija pakvietė R. Kežį, studijuojantį Columbia universitete, redaguoti skyrių "Kariai ir Jaunimas". Redaktorius jau parodė savo nuosirdumą tam darbui: paruošė 2 numeriai sudaro malonų įspūdį... Visiems naujiesiems skyriams linkime pasisekimo ir tikimės, kad jie savo darbas prisidės prie lietuviško aspekto kėlimo mūsų jaunimo tarpe... Patirta, kad ir Santarvės žurnale bus įvestas studentų skyrius. Redaktoriais pramatyti A. Gureckas, S. Šimoliūnas ir G. Žanūnė.

Jei periodinėje spaudoje studentų pasireiškimas suaktyvėjo, tai metraščio klausimas staiga atsidūrė nemalonių padėtyje. Redaktoriai K. Ostrauskas ir A. Sabaliūnas dėl kariuomenės bei kitų priežasčių iš komisijos pasitraukė. Bandoma sudaryti naują kolektyvą, kuris galėtų efektingai tęsti įpusėjusį darbą. Visi baigusieji dar kartą raginami savo žinias pristatyti redakcijai... Studentai sportininkai prašomi savo anketas grąžinti paduotu adresu.

Naujoji Lietuvių Studentų Sąjungos Centro Valdyba savo pareigas perėmė liepos 20 d. Vienas iš ryškesnių valdybos veiklos bruožų yra pastangos ir visuomeninį darbą įtraukti kuo daugiau studentų. Jei iki šiol daugumoje tas darbas atiteko centro valdybai, tai dabar bandoma tą darbą racionaliai paskirstyti, sudarant įvairias darbo komisijas. Štai, įsteigtas sąjungos užsienio skyrius jau spėjo pasižymėti energinga veikla. Sparčiai ruošiamas anglų kalba informacinio biuletenio pirmas numeris... Šviesos sambūrio biuletenį redaguoja J. Kiznis, gyvenąs Brooklyne... Studentai ateitininkai savo metinę stovyklą ruošia rugpjūčio mėn. pabaigoje, Watervliete — Mich. Ten įvyko ir sąjungos suvažiavimas... R. Kontrimas ir D. Skudžinskaitė vadovaus moksleivių ateitininkų stovyklai, kuri įvyks Marianapolyje... Nepriklausomųjų Studentų Sąjūdis, ir kurį yra susibūrę liberaliniai pažiūrų studentai, savo stovyklą — darbo konferenciją rengia Tabor Farm — Sodas — Mich... Los Angeles studentai rengia stovyklą San Bernardino kalnuose, prie Arrowhead ežero. Stovyklautojams linkime darbingso nuotaikos ir tyraus džiaugsmo.

Elvyra Šikšniūtė buvo pakviesta dalyvauti visos Amerikos moterų lengvosios atletikos pirmenybėse Harrisburge, Pa. Dėl rengėjų neapsižiūrėjimo, savo specialybėje — bėgime — neturėjo progos varžytis. Tačiau ji maloniai visus nustebeino savo pasekme šuolyje į tolį. Nuosukusi 5.08 m. (16' 8"), laimėjo III vietą. Jos pasekmė yra geriausia tremtyje. Kiek anksčiau Clevelando miesto pirmenybėse ji 50 m. prabėgo per 6.4 sek. Tai labai gera pasekmė, tačiau dėl palankaus vėjo jos negalima skaityti geriausia tremties pasekme... Lituanikos — vienintelio akademinio sporto klubo — komandos nariai uoliai rengiasi Toronte numatytoms varžyboms. Tenka apgailestauti, kad R. Dirvianskis, vienas iš geriausių klubo žaidėjų, yra pašauktas į kariuomenę. Dėdės Samo tarnybon išvyko ir klubo išdininkas V. Germanas. Jis buvo išrinktas į Lietuvių Studentų sąjungos centro valdybą. Jo vieton į centro valdybą dabar turėtų įeiti R. Kežys iš New Yorko.

P. Butkys, studijuojąs Maryland universitete mechaniką, buvo 2 savaitėms išvykęs į armijos rezervoro vasaros stovyklą Fort Meade. Jis žaidžia stalo tenisą už universiteto rinktinę... Mart. Žvilis pirmininkauja Evangelikų jaunimo suvažiavimo rengimo komisijai... Jonas Dėdinas gavo Delaware universiteto stipendiją (fellowship)... Savo kūryba pasižymėjusi Aldona Baužinskaitė išteka už Amerikos lietuviu M. Kairio. C. Sidlauskaitė iš Bostono ištekojo už T. Aleksandravičiaus. Jaunavedžiams linkime laimingo šeimyninio gyvenimo... Ta pačia proga norisi pastebėti, kad mišrios vedybos pagausojo. Ypač stebintinis faktas yra padidėjęs mergaičių išteikėjimas už svetintaučių. Iš Amerikos į Hamburgą nuvykęs stud. Vaičiūlas Hamburgėje esantiems lietuviams pasikalbėjimo formoje nušvietė šio krašto lietuvių gyvenimą... Illinois universitete Urbanoje po vasaros semestro baigę, įsigydami bakalaureato laipsnį, inžinieriai A. Avičienis (elektra), B. Budginas (statyba) ir R. Kašuba (mechanika). Pastarasis žada apsigyventi Chicagoje, gi kiti du pokolegijos studijas tęs Urbanoje... Jaunieji jėzuitų ordino nariai K. Trimakas, S. J., A. Kežys, S. J., ir G. Kižauskas, S. J., liepos mėn. praleido berniukų stovykloje Watervliete... Vaidevutis Mantautas, S. J., studijuojąs West Baden — Ind., yra pasižymėjęs savo nuosirdžią veikla skautų tarpe... Pranas Sutkus, gyvenąs Chicagoje, Heidelbergo universitete studijuoja mediciną. Tai gan dažnai pasitaikęs reiškinys, kad iš šio krašto vykstanta į Europą užbaigti ar tęsti medicinos mokslus... N. Stadalnikaitė daug prisidėjo prie Putnamo mergaičių stovyklos programų pravedimo. Ji mažųjų stovyklautojų tarpe buvo labai populiari.

S. m. liepos mėn. 24 d. Los Angeles studentų skyrius suruošė Finis Semestri. Buvo pakviesti ir latviai, estai bei ukrainiečiai studentai... AP redakcijai atsiųsta paminėti Los Angeles studentų skyriaus leidžiamo "Palmių Pavėsy" Nr. 5.